

for at komme videre

Indholdsplan

Efterskolen Helle

2018/2019

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	5
Værdigrundlag	5
Præsentation af skole og metode	7
Efterskolens hovedsigte	8
Et syn på oplysning.....	11
1.0 Undervisning.....	12
Undervisningslinjer.....	12
Linjen Kunst og Foto.....	12
Linjen Kost og Livsstil	13
Linjen Digitalt Design	14
Linjen Natur- og Adventure.....	16
Musik og Scene.....	18
Linjen Krop & Bold.....	20
Linjen Vilde Dyr	22
Linjen eSport.....	23
Linjen Køkken Skills	25
Almene fag	26
Organisering.....	26
Dansk.....	26
Matematik.....	27
Engelsk	29
IT i undervisningen	30
Valgfag.....	31
Ridning	32
Styrketræning.....	33
Klædt på til dansk FSA.....	33
Forsøg og forstå	34
Kom i form.....	34
Kosmos.....	35
Cykelværksted	36
Håndarbejde.....	36
Dilemmahjørnet	37
Mums og velbekomme.....	37
Sammenspil.....	38
Fodbold.....	38
Udespil.....	39
iPad-foto.....	39
Mad og søde sager.....	40
Krop og Musik	40
Historiens vingesus.....	41
Teater.....	42
Bueskydning	42
Vinterbadning	43

Det stille rum.....	43
Klar til Knallert	44
Lektiecafé	44
Badminton.....	45
Musikvideo	45
Kor	46
Internationalt Samarbejde.....	46
Viden om Verden.....	47
Tegning.....	48
Cykeltur	48
Hockey.....	49
Kreativ.....	49
X-gym	50
Teatersport.....	50
Høvdingebold.....	51
Boldspil.....	51
Hip-Hop	52
Fiskeri	53
eSport.....	53
Loop.....	54
Tons og Tuml.....	54
Dans	55
Aerodans	55
Øvrig undervisning	56
Fortælling	56
Livsparat.....	57
Idræt.....	58
Svømning.....	58
Introdage.....	59
Naturvidenskabelig uge	60
Førstehjælpsuge.....	61
Medborgerskabsuge	61
Tur til Djurs Sommerland	62
Etik- og moraluge.....	62
Lejrskole Christianslyst.....	63
Lejrskole Klintebjerg.....	63
Udlandstur/skitur.....	64
Morgenmotion	64
Nyheder.....	65
Præsentation.....	65
Praktik-undervisning	65
2.0 Samvær.....	66
Andre aktiviteter	66
Lektiehjælp.....	66
Aftenskole	67

<i>Weekendarrangement</i>	68
<i>Galla</i> fest.....	69
<i>Efterskolernes dag</i>	69
<i>Lanternefest</i>	69
<i>Juleafslutning</i>	70
<i>Forældresamtaler</i>	70
<i>Gammel elevdag</i>	70
3.0 Andet	71
<i>Skolevejledning</i>	71
<i>Socialpædagogisk støtte</i>	72
<i>Forældresamarbejde</i>	72
<i>MOT</i>	73
<i>Rengøring</i>	73
<i>Service</i>	74
<i>Fællessang</i>	74
<i>Måltiderne</i>	75

Indledning

I dagligdagen er vi optagede af at omsætte værdierne i undervisning og samvær. Vi er meget tilfredse med sammenhængen i byggeriet, og den måde de nye lokaler og inventar kan være med til at understøtte værdierne: Fællesskab, udvikling og livsglæde.

Skoleåret 2017-18 var et rigtig godt år for Efterskolen Helle. Og sigtet er, at vi også i 2020 er en spændende og attraktiv skole, som kommuner, elever og forældre søger som professionel samarbejdspartner. Det forudsætter velovervejede og modige beslutninger. Med om- og tilbygningerne har vi en skole, hvor læringsmiljøet er smukt, spændende, udfordrende og roligt. Der er dermed sikret gode fysiske rammer for undervisning og trivsel.

Vi fortsætter vores skole med samme tanker om pædagogik og praktiske læreprocesser, og derfor er vi stadig den samme gamle skole. Eller er vi? Heraklit formulerede tesen "alting flyder". Alt forandrer sig. Der er hele tiden bevægelse og ikke stilstand. Derfor bliver vi konstant udfordret og tvunget til at tage stilling til disse nye udfordringer. Vores skole er ligesom det øvrige samfund i bevægelse, og vi bliver også stadig nødt til at spørge os selv, om det, vi gjorde i går, er holdbart i dag. Derfor evaluerer vi konstant og laver små og store ændringer fra år til år. Derfor er to skoleår ikke ens, og derfor kan vi vel heller ikke hævde, at vi stadig er den samme uforandrede skole. Heraklit forklarede sin tese med en anden tese: "Man kan ikke bade i den samme flod to gange", og dermed mente han, at vandet ville være skiftet ud ved det næste bad, eller at man måske selv ville være en lille smule forandret. Heraklit minder os om vigtigheden af, at vi forholder os til de små og store forandringer omkring os.

Skolens tre værdier repræsenterer derimod noget mere grundlæggende, og de udtrykker vort syn på det værdifulde i mødet med medmennesket, uanset om det sker i et fag eller i andre af skolens planlagte aktiviteter. Værdierne giver skolen konsistens og stabilitet, og alle skolens aktiviteter skal kunne forsvares og forklares med disse værdier. På samme måde sker al skolens undervisning og planlagte samvær med henblik på livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, som tilsammen udgør selve hovedformålet med efterskolen.

Da både værdierne og hovedsigtet er så væsentlige for hele skolens indhold, vil jeg i denne indledning give en nærmere beskrivelse af, hvordan de anvendes som en bagvedliggende forståelse for de samlede aktiviteter.

Værdigrundlag

Bag værdigrundlaget er der en holdning om ligeværd som en ydmyg grundindstilling til opgaven som underviser. Holdningen beskrives af K.E. Løgstrup således: "*Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre, uden at han holder noget af dets liv i sin hånd*". Udsagnets kategoriske formulering ophøjer værdierne "respekt og ligeværd" til almene værdier. Ingen kan sige sig fri for at bære et vist ansvar for et andet menneske i en relation, og det gør os ansvarlige for at få andre

mennesker til at lykkes. Udsagnet antyder også, at graden af ansvar afhænger af relationens art, hvor vi som professionelle pædagoger bærer et udvidet ansvar over for de elever, vi modtager på vores skole.

Når vi ikke har valgt at ophøje "ligeværd eller respekt" som en værdi, er det derfor mest af alt et udtryk for, at vi oplever dem som almene værdier; altså værdier der er gældende for alle mennesker til alle tider uanset kontekst og kulturelt tilhørsforhold. Som mennesker er vi alle lige meget værd og bør alle behandles med den samme respekt. Dette er grundholdningen som illustreres i lignelsen om "Den barmhjertige Samaritaner", og i formulering indkredses den af Løgstrups citat. Grundholdningen beskriver skolens syn på mennesket og på livet.

Skolens primære opgave er undervisning, og vi finder i Søren Kirkegaards berømte ord samme respekt for det enkelte menneske som hos Løgstrup: *"At man, når det i sandhed skal lykkes en at føre et menneske hen til et bestemt sted, først og fremmest må passe at finde ham der, hvor han er, og begynde der."* Dette citat beskriver hvordan læreren må forstå, hvad den enkelte elev evner og formår kognitivt og funktionelt, og derfra skal læreren lede eleven videre. På Efterskolen Helle arbejder vi med Vygotskys teori om udviklingszoner, hvor læreren, ud fra elevens aktuelle niveau og evner, udpeger elevens nærmeste udviklingsmål.

Undervisning og samvær er sammenkædet af ønsket om **udvikling**, fordi vi med udvikling lægger vægt på, at eleven skal udvikle sig på alle fronter; fagligt, personligt og socialt, så livet kan udfolde sig helt gennem en alsidig udvikling og menneskelig vækst. Skolen er funderet i Grundtvigs skoletanker. Vi tolker Grundtvig ind i en moderne skole, og vi forener Grundtvigs tanker om opdragelse og undervisning med nye pædagogiske metoder og ideer. Det levende ord, sangen og sproget er vigtige elementer i dagligdagens undervisning og "undervisning" tør vi godt oversætte til "oplysning". *"Hvad solskin er for det sorte muld, er sand oplysning for muldets frænde"*, er en velkendt strofe fra Grundtvigs hånd, og et andet sted: *"Oplysning være skal vor lyst, er det så kun om sivet, men først og sidst med folkerøst oplysningen om livet"*. Undervisning kan ikke begrænses til skolelærdom. Hos Grundtvig handler det om at bringe mennesket ud af en formørket tilstand og at blive forelsket i livet og oplysningen: *"Den har aldrig levet, som klog på det er blevet, han først ej havde kær"*.

Livsglæden er central i Grundtvigs syn på skole og dannelse og ikke mindst i hans teologi. Livsglæde er en grundværdi på Efterskolen Helle, og i den mener vi, at hver enkelt finder mening med livet og derigennem personlig styrke til at klare de udfordringer, livet bringer. Efterskolelivet er præget af **fællesskab**. Vi ønsker, at eleverne oplever menneskeværd og betydning, og dette finder man ofte i kraft af andre i fællesskabet. I fællesskabet har enhver et ansvar for hinanden, og dermed møder vi en fordring om at have omsorg og respekt for andre i et forpligtende fællesskab.

I vedtægterne er værdierne formuleret således:

Udvikling

Alle har et potentiale for at udvikle sig fagligt, socialt og personligt, og vi tror, at erhvervelse af nye evner og færdigheder giver den enkelte større selvværd og selvtillid. Gennem dannelsen af det hele menneske lærer den enkelte at få tro på egne evner og indflydelse på egen livssituation. Vi vil være en skole, hvor den enkelte oplever menneskelig vækst og bliver rustet til livet. Vi vil være en skole, hvor den enkelte udvikler sig mest muligt som selvforvaltende og velfungerende mennesker. Efterskolen Helle er en skole, der er præget af udvikling.

Livsglæde

Livsglæde sætter os i stand til bedre at håndtere modgang og problemer. Eleverne oplever livsglæde, når de erfarer, at andre mennesker regner med dem og har brug for dem, og eleverne oplever livsglæde i mødet med skolens ansatte. Vi tror, at livsglæden giver den enkelte et personligt overskud og lyst til livet. Når eleverne oplever livsglæde, får de lyst til at udfolde sig og opsøge fællesskabet. Livsglæde betyder glæde og taknemmelighed over livet, og det beskriver den grundtvigske forståelse af den kristne tro.

Fællesskab

Det er værdifuldt at være en del af et fællesskab. Derfor vil vi være en skole, hvor alle deltager aktivt i undervisning, aktiviteter og i det frie samvær. Vi vil være en skole, der er præget af et godt kammeratskab, og hvor der ikke findes mobning. Vi vil være en skole, hvor det er naturligt at rose hinanden, hjælpe hinanden, tale pænt til hinanden, og hvor der er plads til alle. I fællesskabet er vi opmærksomme på hinanden, og vi tager ansvar for, at andre har det godt.

Præsentation af skole og metode

Efterskolen Helle er en prøvefri efterskole, og alle skolens elever er visiterede til skolen på baggrund af deres behov for specialundervisning. Indholdsplanen afspejler en meget praktisk og kreativ undervisningsform, hvor vi har stor fokus på det almene indhold og den enkelte linjes faglighed. Undervisningsformen skal forstås som en pædagogisk metode, der baner vej for læring og generel menneskelig udvikling og almen dannelse.

Den beskrevne metode har altid været en grundsten på Efterskolen Helle, og det er helt på linje med skolens forståelse af det grundtvigske skolesyn, hvor den levende og inspirerende undervisning fremhæves frem for den boglige og stillesiddende opgaveløsning. Vi ønsker at aktivere eleverne, og vi tror på, at læring sker, når eleven tilegner sig erfaringer og kan omsætte det faglige stof i en erkendelsesproces. Den teoretiske skolemestermetode er uegnet til elever, der er konkrættænkende.

Skolens årsplan er sammensat ud fra ønsket om både at skabe variation og have længerevarende faglige forløb på linjerne. Vi har god erfaring med at afvikle faglige emneuger flere gange i løbet af et skoleår. Undervisningen er præget af lærernes iderigdom, engagement og pædagogiske indsigt.

Skolens undervisning er under konstant udvikling, og vi bygger hele tiden videre på de gode erfaringer. Vi har på Efterskolen Helle en kultur, der afspejler en skole i bevægelse og fremdrift. Vi har meget bevidst valgt udvikling som en af skolens nøgleverdier, og den dækker både over arbejdet med eleverne og over indstillingen hos alle skolens ansatte og skolens bestyrelse.

De positive resultater bemærkes af skolens professionelle samarbejdspartnere, og vi får jævnligt mange rosende ord og oplever en markant fremgang i elevsøgning på baggrund af personlige anbefalinger.

Efterskolens hovedsigte

Indholdsplanen beskriver formål og slutmål. I dette afsnit vil jeg beskrive, hvordan skolen og dette års kursus opfylder efterskolelovens hovedsigte om livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

Jeg har i min indledning allerede forklaret på hvilken måde hele skolens virke er kædet sammen af en holdning til udvikling, og det er en udvikling, der ikke er begrænset af tid og sted. Som lærere og pædagoger griber vi enhver mulighed for at medvirke til elevernes oplysning på en vedkommende og ligeværdig måde. Flere fag har beskrevet klare elementer af **livsoplysning**, og som eksempel kan jeg fremhæve fagenes formål, hvor vi ofte fremhæver, at eleverne skal udvikle sine personlige og menneskelige egenskaber, så de får indsigt i menneskets indre forhold og bliver egnede til at tage ansvar for sig selv og andre. Livsoplysningen handler igen om, at oplysningen skal sætte mennesket frit, så det kan leve rigtigt og frigjort. Vi kan derfor fremhæve livsoplysningen i hvert enkelt fag, der har beskrevet et personligt udviklingssigte i sit formål. Eleverne skal gennem skolens undervisning og samvær sættes i stand til at begå sig i dette samfund, der er modsætningsfyldt og præget af så mange forskellige livsholdninger.

For mange af skolens elever gælder det, at de har haft en problemfyldt opvækst, og mange har traumatiske oplevelser og svigt med i bagagen. Skolens opgave over for eleverne er oplysning af formørkede og forkvalede livsopfattelser, og det er en opgave som hver enkelt lærer løser forskelligt. En stringent faglig og ensidig undervisning kan have svært ved at redegøre for, hvordan undervisningen opfylder hovedsigtet "livsoplysning", men ikke en skole, der bygger hele sit virke på et helhedssyn om menneskelig udvikling. Elever, der mangler selvværd, og elever, der har selvskadende adfærd, har mest brug for at møde sande livsværdier hos oplyste voksne, der kan dosere levende ord i forståelse af hvor den enkelte befinder sig, så de kan blive hjulpet videre.

Der skal være plads til at undervisningen ikke begrænses til læseplanen, når eleven har andre tanker, for hver enkelt elevs udvikling er bestemt af det sted, hvor eleven befinder sig åndeligt og følelsesmæssigt. Der skal være plads til, at undervisningen kan finde sted i alle sammenhænge, og livsoplysningen lader sig ikke begrænse til de beskrevne fag- og samværsformer. Når eleverne forlader deres skal og tager handling på deres udvikling, ser vi det som tegn på oplysning, og når eleverne begynder at udfolde sig frit i fællesskabet, er det tegn på, at eleverne har fundet nogle

værdier i skolens livsoplysning.

Som efterskole har vi en stor opgave med at sætte vores elever i stand til at begå sig i det pluralistiske samfund. Vores elever skal først og fremmest lære at fungere i et fællesskab blandt mange andre unge mennesker, men samtidig med at de lærer dette, tilegner de sig også en viden om, hvordan de klarer sig i det større samfund. Eleverne får med andre ord redskaber til at begå sig. Gennem dagligdags situationer, samtaler i undervisningen, konflikter med værelseskammeraten og debat på forældredage er det vores mål, at eleven hele tiden bliver klogere på denne praktiske viden om at begå sig.

Det handler om, at eleven bliver oplyst om livet og lærer at være sammen med andre mennesker. Det handler også om, at eleven opnår en forståelse for menneskelivets grundvilkår, og om at de får personlig styrke og viden om livet, så de formår at håndtere disse vilkår, og så de lærer at mestre deres eget liv. Ikke alle værdier er gode, og den moderne ungdomskultur rummer en udfordring for det enkelte unge menneske. Udfordringen består i, at de skal sættes i stand til selv at tolke de mange signaler, og at de selv skal kunne foretage valg.

Samfundet forandrer sig, men menneskelivet har til syvende og sidst de samme eksistentielle betingelser, og det gælder for den enkelte om at kunne forstå sin egen vej mellem vugge og grav. Skolen står stærkt på det grundtvig/koldske tankegods, og fra dette ståsted søger skolen at åbne verden op for eleverne, så de kan og tør forholde sig til deres eget liv og omverden.

Livsoplysning finder sted i alle situationer i undervisning og samvær, som fremmer elevernes forståelse af de alment menneskelige livsvilkår. Det handler om, at eleverne gennem oplysning sættes i stand til at behandle eksistentielle spørgsmål, og at de lærer at fungere som duelige og livskraftige mennesker.

Hele efterskolens virksomhed leder hen imod, at eleverne med Grundtvigs og Kolds ord bliver oplyste og oplevede, at de sættes i stand til at klare sig selv, at de ikke har nok i sig selv, men at de lærer at udvise hensyn til andre, og at de vedkender sig fællesskabet. Det handler om personlige kompetencer, hvor den enkelte elev møder anerkendelse og får selvtillid og mod til at åbne sig op for andre.

Efterskolens hovedsigte (folkelig oplysning, livsoplysning og demokratisk dannelse) er efter vores opfattelse netop kernen i menneskets almene dannelse i den grundtvigske og koldske tradition, og de er dermed også grundelementer i alle efterskolens aktiviteter.

Folkelig oplysning finder sted i alle situationer i undervisning og samvær, som fremmer elevernes forståelse af kulturhistorien og de traditioner, vores moderne samfund udspringer af. Det er oplysning om folkearv; historier og modersmålsundervisning i ét. Den folkelige oplysning kan findes i alle fortælle timer, og i værkstedstimerne, hvor faglærerne med levende ord og inddragende opgaver formidler fagets håndværksmæssige baggrund og historiske perspektiv, og hvor man

beskæftiger sig med tidligere tiders livsopfattelser og udvikling af teknologi, værktøjer og teknikker.

Den folkelige oplysning griber bagud i tiden og formidler historiske og kulturelle sammenhænge til den moderne livsførelse. Ethvert fag kan anlægge mange perspektiver på den folkelige oplysning, som bidrager til kulturformidling.

Når undervisningen fungerer bedst, lykkes det læreren at gribe en situation, et spørgsmål eller en samtale og oplyse eleverne om en kulturel sammenhæng ved på grundtvigsk vis at levere en levende genfortælling eller en sjov anekdote. Denne form for undervisning er svær at planlægge, men den erfarne lærer, der kender sit fag til bunds, vil ofte kunne tryllebinde eleverne, og i det magiske øjeblik hvor tåren falder hos eleverne, har læreren givet eleverne sand oplysning.

Folkelig oplysning er ikke historielæsning i historiebøger, for her er tale om folkelig undervisning og ikke om folkelig oplysning. Oplysningen kan til en vis grad planlægges, men den folkelige oplysning på Efterskolen Helle kan ikke begrænses til det faglige indhold i skolens undervisningsplan; den folkelige oplysning består af mere end summen af fagbeskrivelserne.

I fællesskabet er der brug for den enkeltes evner, og samtidig er der i fællesskabet en styrkelse af identitet gennem tilhørsforhold. Eleverne skal derfor opleve fællesskabet blandt skolens elever; de skal opleve, at de selv udspringer af en historie og en tradition samtidig med at de også oplever at være en del det globale fællesskab.

De skal ikke alene lære at forstå, hvilken tradition og kultur de selv udspringer af; de skal også kunne forholde sig til fremmede kulturer iblandt os. Her er det vigtigt, at efterskolen løfter opgaven om folkelig oplysning, så de unge mennesker har et bredere perspektiv på tilværelsen, og at de dannes som hele mennesker, at de behersker deres liv og forstår deres omverden.

Demokratisk dannelse finder sted i alle situationer i undervisning og samvær, som fremmer en demokratisk grundholdning i eleverne. Dette sigte opfyldes, hvor eleverne oplever at indflydelse og ansvar er to sider af samme sag. Sigtet opfyldes også gennem fortælling og anden undervisning, hvor eleverne får viden om udvikling af demokratiske samfund i et idéhistorisk perspektiv.

Den demokratiske dannelse manifesterer sig i processer i undervisningen og i samværet, hvor eleverne på mange måder inddrages i opgaveløsninger i stort og småt. Eleverne kan arbejde med spørgsmål i kontaktgruppen, hvor lærerrådet har bedt om elevernes udtalelse. Den demokratiske dannelse inkluderer, at eleverne overtager medansvar for løsninger og beslutninger, også når læreren i én-til-én situationer laver aftaler med en elev omkring, hvornår et værelse skal ryddes op, når de taler om, hvordan eleven kan fungere bedre i undervisningen, og i andre situationer hvor eleven bliver inviteret med i beslutninger og har indflydelse på sin egen situation. Eksemplerne bygger på skolens almindelige praksis, hvor vi møder eleven på en ligeværdig måde, og hvor vi har forventninger om, at eleven samarbejder om skolegangen.

Andre eksempler på, at skolens undervisning leder hen til en demokratisk dannelse af eleverne, er elevrådsarbejdet, elevernes evaluering af undervisningen, fremtidsmøderne, som planlægges i samarbejde med eleven, og den selvvalgte opgave, hvor eleven trænes i at arbejde med sine egne ideer.

Et syn på oplysning

Da Kant skulle forklare, hvad oplysning er, tog han fat i myndighedens modsætning med ordene: *"Oplysning er menneskets udgang af dets selvforskyldte umyndighed. Umyndighed er mangelen på evne til at betjene sig af sin forstand uden en andens ledelse"*. Det er interessant at bemærke, hvordan Kant definerer oplysning som en frisættelse, så vidt vores åndsevner gør det muligt. Oplysning bliver igen et tema, når Kant forklarer formålet med oplysning. Teksten er udformet på baggrund af oplysningstidens idealer i en tid, hvor man netop var i en begejstret rus over oplysningens velsignelse. Muligvis bliver oplysning og frisættelse en selvfølge for oplyste mennesker, men i en skole, hvor mange elever føler sig meget afhængige af deres omgivelser, er det aktuelt at planlægge processer, der udruster eleverne med oplysning om medansvar, så de gradvist sættes i stand til at overtage kontrol over deres eget liv.

Folkelig oplysning, livsoplysning og demokratisk dannelse opfyldes gennem hele skolens virksomhed, ved at alle skolens ansatte arbejder på en fri skole ud fra et grundtvig-koldsk grundlag. Det er ikke en metode men en holdning, vi bærer frem. Det er en tro på medmennesket og en overbevisning om, at vi med Løgstrups ord bærer et stort ansvar for hinandens liv, og at vi forvalter dette ansvar med den største respekt og med ønsket om at se livsduelige unge mennesker forlade skolen ved årets slutning.

Poul Bang, forstander, Efterskolen Helle

1.0 Undervisning

Undervisningslinjer

Linjen Kunst og Foto

Formål

Undervisningen skal gennem skabende og kreative processer og billedsamtaler søge at fremme elevens evne til at se, sans og forstå verden og benytte billedsproget som et personligt meddelelsesmiddel til at udtrykke iagttagelser, oplevelser, fantasi, følelser og holdninger og herved styrke bevidstheden om sig selv. Undervisningen skal, inden for kunstens hovedområder, give eleven nuancerede erfaringer med billedelementer som linje, flade, form og tekstur samt kompositoriske principper og bibringe eleven nødvendig viden om værktøjer og teknikker, således at dennes æstetiske og håndværksmæssige kompetencer øges og muliggør udvikling af et eget billedudtryk. Undervisningen skal bidrage til elevens nysgerrighed og skaberlyst og understøtte dennes tillid til egen betydning og handlemulighed ved at sikre, at det skabte får væsentlig del i den lokale kultur. Undervisningen skal medvirke aktivt til et trygt skolemiljø, hvor alle kan vokse og trives og blive i stand til at håndtere egne og andres konflikter og følelser hensigtsmæssigt, indgå i sociale relationer, få en positiv selvopfattelse samt nødvendig situationsfornemmelse.

Mål

Undervisningen skal lede frem mod at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Arbejde med former, struktur og komposition i forskellige billedudtryk
- Gøre brug af faglige begreber i billedsamtaler
- Iagttage, beskrive, fortolke og vurdere egne og andres billeder
- Eksperimentere med teknikker, materialer og værktøjer
- Udnytte sanseindtryk fra omgivelserne i eget billedudtryk
- Genkende kunst kategorier og genre
- Anvende praktiske erfaringer og teoretisk viden
- Benytte forskellige medier i forbindelse med kunstens bearbejdning
- I højere grad opnå forståelse for kunsthistorien og denne tids arbejdsmetoder
- Fungere i forskellige organisationsformer
- Engagere og indleve sig i et arbejde

Indhold

Arbejdet tager udgangspunkt i temaer. Hertil er knyttet en række aktiviteter, der tilgodeser fagets grundlæggende principper og metoder.

Organisering

Indholdet på linjen er overordnet praktisk orienteret. Undervisningen tilstræber at rumme flere organisationsformer:

1. Holdundervisning. Teori, fælles oplevelser samt evalueringer, hvor læreren primært fungerer som underviser, videnskilde og motivator.
2. Gruppearbejde. Der lægges vægt på samtaleundervisning samt gruppearbejde, hvor eleverne i grupper af varierende størrelse løser opgaver med underviseren som supervisor (vejleder og støtte).
3. Individuelt arbejde. Produktfremstilling samt skriftlig evaluering. Læreren fungerer som vejleder og støtte.

Undervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og kompetencer. Fagene matematik, dansk, samfundsfag og religion inddrages løbende i den daglige undervisning på linjen.

Lærere: Dorthe og Kristine

Linjen Kost og Livsstil

Formål

Vi ønsker, at eleverne får en større forståelse af bæredygtighed og innovation i forhold til indkøb og forarbejdningsprocesser af vores mad, set i forhold til miljø, ernæring og sundhed. Vi skaber viden og handlemuligheder for, at råvarer til vores kost ikke alene kommer eller behøver at komme fra køledisken i supermarkedet.

Vi arbejder med sundhedsbegrebet, herunder sammenhængen mellem kost, ernæring & fysisk aktivitet. Desuden arbejder vi gennem dialog, diskussion og i den daglige praktiske undervisning med sammenhængen mellem hvordan god hygiejne kan forebygge sygdom og fremme sundhed, samt sammenhængen mellem kost, kultur og livsstil. Vi definerer hvad livsstil er og skaber forståelse for valg og konsekvens af egen livsstil.

Mål

Undervisningen skal sætte eleverne i stand til at:

- Håndtere almene principper i forbindelse med køkken og personlig hygiejne
- Opbevare fødevarer korrekt
- Opnå kendskab til økologi som princip
- Forstå betydningen af vedligeholdelse, oprydning, rengøring og vask
- Forklare hygiejnes betydning for miljø og sundhed
- Styrke eleven i selvstændig livsførelse i det omfang, det er muligt
- Etablere og vedligeholde sociale kontakter i det omfang, det for eleven er muligt.
- Samarbejde med andre mennesker
- Forstå, tolke og afprøve opskrifter. Alle elever skal afprøve at forberede og tilberede en ret, blande, stege, koge og bage
- Forstå sammenhæng mellem indkøb og økonomi
- Bestemme størrelser ved måling og beregning
- Læse og forstå en opskrift

- Udfærdige indkøbslister og læse varefakta
- Analysere (varedeklarationer, energifordeling – herunder proteiner, kulhydrater, fedt) og udarbejde kost- og arbejdsplaner
- Bruge IT til søgning af opskrifter og andre forbrugeroplysninger
- Opnå kendskab til højtider fra forskellige kulturer

Indhold

På Kost og Livsstil arbejder vi ud fra en aktiv og praktisk forståelse af konceptet "fra jord til bord". Eleverne vil blive udfordret i forhold til at "skaffe" de råvarer, vi skal tilberede a la "Nak & Æd" tv-udsendelsen. Vi tager vi gerne af sted på oplevelsesture. Oplevelsesturene har faglig karakter, fx besøger vi gerne landbrug, slagteri, DAKA, jagt og fiskeri osv. hvor vi får en oplevelse væk fra skolen ude i naturen. Udover de ting vi ser/besøger så har vi også fokus på sammenholdet på turene, så vi udvikler eleverne både på deres færdigheder og viden, men i særdeleshed også socialt. "Mad er jo noget man gerne skal være fælles om", som tidligere fødevareminister Dan Jørgensen sagde i forbindelse med afstemningen om valg af Danmarks Nationalret i 2014.

Organisering

Fagene dansk og matematik indgår som en integreret del af linjens arbejde. I forbindelse med selve madlavningen arbejder eleverne på Kost & Livsstil med opskriftslæsning samt forståelse af dens fremgangsmåde. Vigtigheden af mål og mængde i forhold til det planlagte resultat har vi også fokus på samt valg og planlægning af opskrift set i forhold til den stillede tidsramme. Derudover træner vi eleverne i indkøb, budgetlægning og økonomi. Eleverne arbejder i små grupper om de stillede opgaver og hjælpes til at kunne præsentere og forklare fremgangsmåde ud fra egne valg af opskrifter og råvarer. Derved har eleverne mulighed for, at opnå sociale og samarbejdskompetencer. Eleverne har også mulighed for at tilvælge individuelle opgaver og derved fra tid til anden at kunne arbejde alene.

Henover skoleåret vil der være to moduler: August/december – januar / juni. Der vil derfor grundet årstidene være forskel på hvilken temaer vi arbejder ud fra. Eleverne får kendskab til årstidernes produkter og kan sætte disse i sammenhæng med bæredygtighed fx: "Hvorfor spiser vi tomater lige præcis nu?" osv.

Der vil ligeledes være fokus på lejlighedsbegivenheder og årstidernes traditioner. Til jul laver vi julemad, til påske har vi fokus på æg og lam, for bare at nævne et par eksempler. Eleverne har medbestemmelse på linjens indhold og kan være med til at besluttet nogle af de emner/temaer vi skal arbejde med.

Lærere: Tina og Flemming

Linjen Digitalt Design

Formål

Forløbet på Digitalt Design er præget af praktisk projektarbejde, som i videst muligt omfang tager udgangspunkt i den enkelte elevs interesser, og har til hensigt at skærpe elevens kreativitet, nysgerrighed og erfaring med digital teknologi, digitale medier og kultur.

Vi vægter hensynet til den enkelte elevs behov højt og tilstræber at skabe et roligt og genkendeligt undervisningsmiljø. Vi forsøger at skabe positive læringssituationer med realistiske udfordringer til den enkelte elev, der kan styrke elevens selvtillid og udfoldelsesmuligheder.

Det digitale univers er præget af lynhurtig udvikling og høj specialisering, hvorfor få opgaver kan løses af én person. Sammen kommer vi længere og lærer bedre. Vi dyrker hjælpsomhed og samarbejde, så ofte arbejder eleverne sammen i projektgrupper – det styrker fællesskabet, sætter skub i opgaverne og udvikler den enkeltes faglige begreber og sociale kompetencer.

Mål

Undervisningen skal hjælpe eleverne til at:

- Få en grundlæggende forståelse af, hvad en computer består af og hvordan, den fungerer
- Kende forskellen mellem hardware og software
- Få et indblik i computerens historie og samfundsmæssige betydning
- Kunne navigere bedre og mere sikkert på nettet og i særdeleshed på de sociale medier
- Kunne arbejde med nye programmer
- Tilegne sig erfaring med forskellige medier og tilhørende udstyr til f.eks. optagelse og redigering af video og lyd
- Bruge faglige udtryk og begreber om relevante spørgsmål og problemstillinger i undervisningen
- Blive mere kreative og udvide deres udtryksmuligheder
- Arbejde mod konkrete mål, både på egen hånd og i samarbejde med andre elever.
- Opnå viden om gode processer og blive opmærksom på egne processer i projektarbejde
- Overskue og strukturere et arbejdsforløb.
- Vurdere om en idé kan omsættes til praktiske, realistiske mål, og hvordan et mål kan opnås.
- Hjælpe andre elever i projektarbejdet og i almindelighed og se værdien i at samarbejde.
- Acceptere hinandens forskelligheder og udtrykke sig med respekt for andre.

Indhold

Robotter, spiludvikling, programmering, webdesign, grafik, 3D-modellering, animation og film, musik og lyd er ikke kun for eksperter. På Digitalt Design har alle mulighed for at prøve kræfter med en stor del af det, der rører sig i den digitale verden – både som medie, kultur og kreativt redskab.

Den digitale verden vokser eksplosivt og indviklet – men bliver samtidig tilgængelig for flere og flere. På Digitalt Design kan vi udfordre elevernes nysgerrighed og kreativitet med nye programmer og fascinerende værktøjer, fx. dronflyvning og 3D-print. Vi fokuserer på praktiske erfaringer og resultater, som skaber gode læringsoplevelser.

I arbejdet med film, foto, spildesign og lyd kommer sproglige og matematiske kompetencer på banen helt naturligt. Vi bringer blandt andet kompetencerne i spil gennem de gode historier i et spil, film, genrekendskab, virkemidler, afsender/modtagerforhold, 3D-tegninger mm.

Organisering

Vi lægger vægt på en rolig og genkendelig hverdag, hvor der tages hensyn til den enkeltes behov. Eleverne bruger det meste af tiden på projektarbejde, som tager udgangspunkt i den enkelte elevs interesser og

evner. Vi hjælper med at opstille klare, realistiske mål, der giver eleven erfaring og fleksibilitet inden for faget. Vi evaluerer løbende elevernes mål.

Projektarbejdet supplerer vi med små opgaver, en simpel konkurrence om at lave et sjovt spil, klasseundervisning, besøg på skoler eller virksomheder, fælles temaer om fx spildesign, film og lyd, samtaler om opførsel, sikkerhed og rettigheder i den digitale tidsalder.

Eleverne arbejder både enkeltvis og i projektgrupper, og vægten er lagt på at opnå praktiske resultater ud fra konkrete, ofte individuelle mål, der er sat i dialog med en lærer. Lærerne bruger størstedelen af deres tid i samtaleundervisning med den enkelte elev eller med en gruppe.

Lærere: Marie og Anders

Linjen Natur- og Adventure

Formål

Undervisningen på Natur- og Adventure tilstræber at være naturfagligt almendannende, fremme elevernes glæde, nysgerrighed og forundring ved deres omverden samt bibringe dem praktiske færdigheder. Det prioriteres højt at gøre brug af rummet og naturen omkring skolen som det primære læringsmiljø.

Mål

Undervisningen skal sætte eleverne i stand til:

- At tilegne sig viden om og forståelse for sammenhænge i naturen
- Gennem oplevelse og erfaringer med naturen at opnå indsigt i vigtige fænomener og sammenhænge og udvikle tanker, sprog og begreber, som har værdi i det daglige liv
- At udvikle færdigheder i at formgive og fremstille ting, der har æstetisk og funktionel værdi
- At arbejde efter en arbejdstegning
- At begå sig i naturen på en rolig og fornuftig måde
- At beherske forskellige teknikker i eksempelvis madlavning på bål og kogegrej
- At arbejde selvstændigt og i fællesskab om en opgave
- At samarbejde og at arbejde i grupper, for at lære at acceptere egne og andres stærke og svage sider og handle ud fra disse
- At den enkelte elev lader sig udfordre og prøver sine grænser af
- At møde til tiden samt modtage en instruktion/vejledning og herefter gennemføre den.
- At tale forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til undervisningen
- At udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og disponeret form
- At bruge kropssprog og stemme i en form, der er tilpasset situationen
- At lytte aktivt i samtale og være åben og analytisk i forhold til egen og andres præstation
- At fastholde det væsentlige i det, de hører og ser

Indhold

Undervisningen på linjen Natur- og Adventure tilstræber at være naturfagligt almendannende, fremme elevernes glæde, nysgerrighed og forundring ved deres omverden samt bibringe dem praktiske færdigheder og personlige kompetencer. Det prioriteres højt at gøre brug af naturen og nærmiljøet omkring skolen som det primære læringsrum.

Elevernes aktive deltagelse skal medvirke til, at de udvikler praktiske færdigheder, kreativitet og evne til at samarbejde. Linjen forsøger at vedligeholde og fremme elevernes glæde, forundring og oplevelse ved at beskæftige sig med natur, teknik, livsbetingelser og levevilkår samt deres lyst til at stille spørgsmål og forundres.

Endvidere vægtes det højt, at så mange læringsforudsætninger som muligt kommer i spil. Linjen vil forsøge at bidrage til elevernes nysgerrighed og virkekraft for på denne måde at skabe basis for udfoldelse af en følelse af betydning og samhørighed i samfundet og den nærliggende omverden. Undervisningen skal således medvirke til, at eleverne udvikler forståelse af samspejlet mellem menneske og natur, samt ansvarlighed overfor miljøet som baggrund for positivt engagement og konstruktiv handling.

Derudover vil vi gennem adventure-aktiviteter udfordre elevernes fysiske og psykiske grænser og derved udvikle deres selvværd og selvtillid. I skoleåret 2015/2016 vil eleverne blive undervist i følgende temaer: Garvning af skind, friluftsliv, adventure-aktiviteter (kajak, klatring, snorkling, GPS mv.), biologi og naturfag, skov og naturpleje, træ- og snitteværksted.

Her er nogle eksempler på hvad vi har lavet på N/A, som vi også kalder linjen.

- Presse æblemost
- Lavet egen marmelade til pandekager på bål
- Lavet egen snittekniv + skede
- Smedet
- Træklatring
- Bridgewalking
- Bygget en bar til Gallafesten
- Bygget tømmerflåde
- Arrangeret Adventure race for skolens elever
- Undervandsjagt
- Bueskydning
- Fisketure i hav og sø
- Undersøgt livet i havet
- Prøvet Escapefactory (Århus)
- Svampetur i skoven
- Madlavning på bål
- Skøjtetur
- Snittet
- Insekthotel
- Adventure-race for skolen
- Randers Regnskov

Organisering

Indholdet på linjen er overvejende praktisk orienteret.

Undervisningen tilstræber at rumme flere organisationsformer:

1. Holdundervisning. Teori, fælles oplevelser, samt evalueringer, hvor læreren primært fungerer som underviser, videnskilde og motivator.
2. Gruppearbejde. Der lægges vægt på samtaleundervisning samt gruppearbejde, hvor eleverne i grupper af varierende størrelse løser opgaver med underviseren som supervisor (vejleder og støtte).
3. Individuelt arbejde. Produktfremstilling samt skriftlig evaluering. Læreren fungerer som vejleder og støtte.

Undervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og kompetencer. Fagene matematik, dansk, samfundsfag og religion inddrages løbende i den daglige undervisning på linjen.

Lærere: Peter og Lone

Musik og Scene

Formål

Vi ønsker at arbejde med elevernes musikalske og dramatiske evner i et kreativt fællesskab. Udgangspunktet for undervisningen er, at alle mennesker er musikalske, og at man på trods af forskellige forudsætninger kan udvikle sig personligt og socialt gennem musik og drama.

Der er intet krav til at man skal kunne spille på et instrument, have lavet teater eller have sunget for at man kan blive en del af Musik & Scene. Alle elever har forskellige forudsætninger, og der arbejdes ud fra den enkeltes niveau, så stærke sider udnyttes og svage sider udvikles.

Efterskolen Helles tre kerneværdier: **fællesskab, udvikling og livsglæde** er grundlæggende for undervisningen på linjen. I løbet af det halve år på linjen arbejder vi på at skabe et sammenhold mellem eleverne, som gør det muligt for alle at udvikle sig både fagligt og socialt, og til sidst at kunne stå frem på en scene og i fællesskab give andre mennesker en god oplevelse.

Mål

Ud fra elevens nærmeste udviklingszone arbejder vi med, at fremme elevens kompetencer på følgende områder:

- At være en betydelig del af et musikalsk og socialt fællesskab
- At forstå musikken som en udtryksform.
- Tage ansvar for egen andel i fællesskabet.
- At få større kropsbevidsthed gennem musik og bevægelse.
- At kende til musikkens og scenekunstens historie og kultur.

- Gennem musik- og dramaøvelser få større selvtillid og selvbevidsthed.

I Musik & Scene skal det understreges, at det kan være en lige stor sejr blot at være til stede på scenen, som at levere en større kunstnerisk præstation.

Indhold

- Bevægelsesøvelser som har til formål at styrke rytmisk sans, koordination, samt evnen til at indgå i et fællesskab.
- Fællessange fra efterskolesangbogen og populær musik på både dansk og engelsk - forståelse af indhold og betydning af sangene.
- Sammenspil hvor vi går op i det fælles musikalske udtryk frem for personlige præstationer.
- Vi lytter til musik og ser sceneoptrædener, og får bedre kendskab til scenekunstens genrer og udtryk.
- Musikkens historie og dens samfundsmæssige betydning.
- Scenekræks- og selvtillidsøvelser.
- Dramaøvelser der giver bevidsthed om ens selv og forholdet til andre, både på scenen og i hverdagen.
- Dramaimprovisation
- En chance for at blive endnu bedre til at spille sammen med andre på sit instrument, eller prøve nye instrumenter af i sammenspil.
- Optrædener på forskellige scener til f.eks. festivaler, koncerter, gudstjenester og minikoncerter i vores daglige øvelokale.
- Introduktion til lyd, lys og teknik på scenen.
- Ture ud af huset til koncerter, udstillinger m.m.

Organisering

Vi har til daglig hjemme i skolens musiklokale, der består af tre rum, men kan også være i hallen eller gå ud i den friske luft.

En typisk dag i Musik og Scene, kan bestå af bevægelse i forhold til rytmeøvelser, afspænding, samarbejdsøvelser i rundkreds mm.

Hver dag synger vi fællessange omkring klaveret og derefter kan dagen variere med sammenspil, dramaøvelser eller lignende. Vi differentierer opgaverne efter elevernes interesser og kompetencer og der vil altid være en meningsfuld opgave til eleven uanset forudsætninger.

Vi bestræber os på at komme ud af huset i forbindelse med koncerter, museer mm.

Lærere: Jakob og Jakob

Linjen Krop & Bold

Formål

Vi ønsker, at eleverne udvikler deres motivation til at bevæge sig og tilegner sig færdigheder inden for forskellige idrætsgrene. Eleverne skal opnå glæde ved fysisk aktivitet, da glæde er med til at fremme motivationen. Dette sker blandt andet gennem bevægelse med en bold.

Dette arbejde skal føre til, at *eleven kan diskutere kvaliteter ved forskellige typer af boldspil.*

Bolden har i mange generationer været udgangspunktet i idrætstimen, men på denne linje bliver de klassiske boldspilsaktiviteter udfordret af en nytænkning. Vi skal bl.a. danse – med en bold!

Bolden skal være det primære redskab til at eleven udvikler sig fysisk, psykisk og socialt gennem diverse aktiviteter. Vi vil have fokus på identitetsdannelse, hvor eleven fx skal lære at sætte sin kammerats behov før elevens egne. Der vil også være timer, hvor bolden bliver lagt til side, og kroppen skal udfordres i andre sammenhænge.

Vi vil arbejde hen imod, at *eleven har viden om normer, værdier og etik i og uden for idrætten.*

Glæden ved at bevæge sig, skal være drivkraften for denne linje. Vi skal arbejde med elementer, som er med til at udgøre den mest optimale forudsætning for fysisk deltagelse. Derfor skal *eleven undersøge sundhedsmæssige sammenhænge mellem krop, kost og motion.*

Mål

Undervisningen skal medvirke til at eleverne:

- Oplever glæde ved at bevæge sig individuelt og i et fællesskab
- Oplever alternative måder at bruge bolden på i idrætsaktiviteter
- Får viden om normer, værdier og etik i og uden for idrætten
- Får udvidet sin motorik gennem arbejdet med en bold
- Får viden om sammenhængen mellem krop, kost og motion
- Kan samtale om fordele ved at dyrke idræt regelmæssigt
- Kan samtale om ulemper ved ikke at dyrke idræt regelmæssigt
- Kan flegtere over egen og andres ageren i idrætslig sammenhæng
- Kan sætte ord på sine tanker og følelser
- Kan samarbejde med andre i planlægning og udførelse af idrætsaktiviteter

Indhold

Vi skal arbejde med den fysiske side af idrætten, hvor glæden ved at bevæge sig skal være centrum.

Vi vil stifte bekendtskab med forskellige former for idræt, hvor bolden ofte vil være central i udførelsen. Vi skal arbejde med sansemotorik, koordination, rytme, styrke samt kondition.

Vi skal ligeledes arbejde med den psykiske side af idrætten, hvor vi bl.a. vil tage udgangspunkt i konkurrencen. Når man hører om boldspil, tænker man straks på en klassisk sport som fodbold, hvor der oftest ender med at være en vinder og en taber efter 90 min. på græsplanen. Denne opfattelse vil blive

udfordret ved vores måde at omfavne idrættens værdier. Vi vil komme ind på legens ånd vs. legens bogstav. Fairplay vil også være et centralt begreb, som eleverne skal analysere helt til bunds. Eleven skal prøve at tabe en kamp, men alligevel føle sig som en vinder efterfølgende.

Vi skal arbejde med den sociale side af idrætten, hvor teamspirit/holdånd og samarbejde vil være gennemgående i hele linjeforløbet. Hvad vil det sige at være en god holdkammerat? Hvad vil det sige at tænke på sin næste før sig selv? Eleverne skal stifte bekendtskab med forskellige idrætskulturer, hvor vi bl.a. vil have fokus på det sociale element.

Derudover vil samfundets udvikling også være med til at sætte dagsordenen for indholdet på linjen. Eleverne vil konstant få undervisning på højde med de nyeste tanker inden for idrætten. Derudover vil vi drage paralleller fra vores minisamfund på linjen til det generelle samfund i Danmark.

Indholdet på linjen vil også have elementer af boglige fag, hvor vi fx vil berøre dansk, matematik, biologi, samfundsfag, religion, osv.

Organisering

Indholdet på linjen vil overvejende være praktisk orienteret. Vi skal have fokus på elevernes evne til at reflektere samt sætte ord på egen viden, hvilket vi vil gøre ved hjælp af dagsbogsskrivning. Hertil kan eleverne tilføje et billede, for at understøtte ordene i dagbogen. Undervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og kompetencer

Linjens faciliteter består af et linjelokale, skolens multihal, samt et stort græsareal. Derudover vil vi tage på ture ud af huset* og besøge de lokale foreninger.

Undervisningen tilstræber at rumme flere organisationsformer:

1. Holdundervisning. Teori, fælles oplevelser, samt evalueringer, hvor læreren primært fungerer som underviser, videnskilde og motivator.
2. Gruppearbejde. Der lægges vægt på samtaleundervisning samt gruppearbejde, hvor eleverne i grupper af varierende størrelse løser opgaver med underviseren som supervisor (vejleder og støtte).
3. Individuelt arbejde. Produktfremstilling samt skriftlig evaluering. Læreren fungerer som vejleder og støtte.

Fællesskabet på linjen er meget centralt. Vi skal derfor også føle fællesansvar for vores linje, så det ser ordentligt og rydeligt ud i vores lokale. Derfor vil vi benytte os af dukseordning, hvor man sørger for lokalets ansigt udadtil.

Vi vil i fællesskab kåre "månedens teamplayer" på linjen. De værdier, som bl.a. vil blive kigget på er: samarbejde, deltagelse, ansvarstagen, individuel udvikling, humørspreder, evnen til at føle empati, osv.

*Vi skal på en masse ture væk fra efterskolen, hvor der fx vil være fokus på golf, basketball, ishockey, beach volley, virksomhedsbesøg, højskolebesøg, sygehusbesøg, fysioterapi, sportsbegivenheder på stadions og i haller. Derudover er det også ambitionen, at vi får kontakt til danske sportsatleter, som er bosat uden for landets grænser.

Lærer: Marianne og Helle

Linjen Vilde Dyr

Formål

Vi ønsker, at eleverne på Vilde Dyr, får indsigt i den kompleksitet, der ligger i at passe og pleje vilde dyr i naturen, samt i indhegning og få udviklet viden og færdigheder til at kunne assistere i vildtpleje eller dyrepasning.

Undervisningen er tilrettelagt således, at en veksling mellem teoretiske og praktiske opgaver kommer til at danne rammen om elevernes udvikling. Eleverne vil gennem disse opgaver skulle tilegne sig viden og forståelse for, hvad der skal til, for at de forskellige dyrearter kan overleve i naturen. Vi ønsker, at eleverne oplever dyrene på nærmeste hold ved aktivt at hjælpe til og tager sig af forskellige dyr i dyreparker på Djursland.

Mål

Målet med undervisningen på "Vilde Dyr" er at skabe en grundlæggende forståelse for hvordan vilde dyr lever, og hvad der er vigtigt for deres overlevelse. Undervisningen vil tage udgangspunkt i såvel danske som udenlandske arter. Sidstnævnte gennem besøg og praktikker i forskellige dyreparker på Djursland.

Undervisningen skal derudover være med til at eleverne:

- Tilegner sig viden om og forståelse for de vilde danske dyr
- Gennem oplevelser med naturen opnår indsigt i vigtige sammenhænge, som de efterfølgende kan tage med sig i deres hverdag
- Tilegner sig færdigheder som fremadrettet kan være brugbare i arbejdslivet
- Får indsigt i vigtigheden af at kunne arbejde i grupper, men også i den værdi, der ligger i selv at kunne udrette noget
- Får forståelse for, hvordan man mest hensigtsmæssigt færdes i naturen
- Får en grundlæggende viden om fisk i de danske vande
- Får en grundlæggende viden om dyrene i de danske skove
- Får en grundlæggende viden om de dyr, som lever i Zoologiske haver
- Kan videreformidle den viden, de har tilegnet sig
- Gennem praktisk arbejde får skabt et produkt
- Kan kommunikere om naturfag gennem brug af egnede medier
- Har viden om naturfaglige ord og begreber
- Kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten, herunder anvende digitale databaser
- Får viden om dyrs og planterers levesteder og livsbetingelser

- Kan designe og afprøve enkle produkter
- Kan deltage i dissektion af dyr

Indhold

Undervisningen kommer primært til at finde sted i skolens lokaler samt den omkringliggende natur. I nogle forløb vil den dog blive flyttet til lokaler i henholdsvis Kattegatcentret, Munkholm Zoo og Ree Park Safari.

Undervisningen i skolens lokaler og den omkringliggende natur vil primært omhandle danske dyr og fisk og følge forskellige arter fra fødsel til død. Eleverne skal således gennem teoretiske og praktiske opgaver følge dyrene og f.eks. få kendskab til krondyrets cyklus i de omkringliggende skove. Den del af undervisningen, der finder sted hos samarbejdspartnere, vil tage udgangspunkt i mere eksotiske dyr og fiskearter og omfatter alt fra hajer til løver. Her skal eleverne tilegne sig viden om bestemte dyr for senere at kunne videreformidle denne til stedernes gæster. Eleverne får endvidere indsigt i arbejdet som dyrepasser og de opgaver, der følger med dette.

Organisering

Undervisningen på Vilde Dyr vil primært være af praktisk karakter. Dog vil der i forbindelse med nye dyre- og fiskearter være teoretisk arbejde. Arbejdet vil skifte mellem undervisningen på holdet (hvor lærerne primært forestår undervisningen), gruppearbejde (hvor eleverne sammen tilegner sig viden og læreren primært er vejleder) samt individuelt arbejde (hvor eleven kan fordybe sig i specifikke emner).

Undervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og planlægges ud fra disse. Eleverne inddrages i valget af linjens indhold, så de oplever medbestemmelse og ejerskab.

Undervisningens primære base er skolen, men der vil blive lagt vægt på at komme så meget ud ad huset som muligt i forbindelse med virksomhedsbesøg, fisketure, ture i skoven mm.

Eleverne på denne linje skal være indstillet på at tilbringe mange timer i naturen – uanset vejret.

Lærere: Flemming og Camilla

Linjen eSport

Formål

Vi ønsker på eSport at anvende en platform, som eleverne allerede føler sig hjemme i, til at undervise dem og styrke kompetencer, som strækker sig udover selve det "at spille computer". Vi vil tage udgangspunkt i spil, de kender, men de lag, vi lægger ovenpå, er måske nogen, som eleverne i deres dagligdag ikke tillægger den store vigtighed. Selvbeherskelse, samarbejde og taktisk forberedelse mm. vil således alle indgå som solide bropiller i undervisningen.

Mål

Målet med undervisningen i eSport er, at eleverne opnår både praktiske og teoretiske kompetencer indenfor den genre af computerspil, der fordrer *holdsamarbejde* og *koordination*. Overordnet kan man sammenligne eSport med andre idrætsfag - der er en disciplin, der er fundamentet for undervisningen.

Herunder kommer så de mange færdigheder og kvaliteter som er nødvendige for at kunne opnå succes med den givne disciplin.

Undervisningen skal lede frem til at eleverne styrkes i og bliver i stand til at:

- Lægge og følge taktikker, som er lagt forud for en spilsituation
- Kommunikere hensigtsmæssigt og præcist i stressede situationer
- Samarbejde i hold af 6, 5 eller 3 personer ud fra et spils præmis
- Anvende den rette strategi på det rigtige tidspunkt på det rette sted
- Opnå forståelse for f.eks. fysisk form, kost og søvn ift. præstationerne i undervisningslokalet
- Forbedre egne spilmæssige færdigheder gennem træning og udvikling
- Analysere, vurdere og evaluere egne og andres præsteren på saglig vis

Indhold

Indholdet i undervisningen i eSport på Efterskolen Helle tager udgangspunkt i spillene *League of Legends* og *Counter-Strike: Global Offensive*. Disse spil er valgt, da det er de to mest populære holdspil på eSports-scenen og samtidig fordrer de *menneskelige og faglige kvaliteter*, vi ønsker at fremme hos eleverne. Godt samspil og tydelig kommunikation giver afkast i form af større spilmæssig succes. Herudover vil vi også beskæftige os med de professionelle spillere og forsøge at finde ud af, hvordan de arbejder med deres karrierer. Vi vil følge med i konkurrencer, der foregår indenfor eSportsverdenen og generelt følge udviklingen indenfor branchen.

Udover det direkte spil-faglige, så vil *motion* og *kost* løbe som en rød tråd gennem undervisningen. Der vil være dage, hvor vi slet ikke har computeren tændt, og der vil være dage, hvor undervisningen handler om forskellen på at spise en salat med vand inden man skal præstere sportsligt, frem for en burger med pomfritter. Hvordan reagerer kroppen på fedtholdig kost? Hvorfor bliver man hurtigere træt og får hovedpine, hvis man ikke spiser til tiden? Hvad kan man som eSports-spiller opnå ved at være bevidst om kost og motion?

Faget *engelsk* vil selvsagt være en integreret del af undervisningen da spillenes sprog er engelsk. Selvom vi kommunikerer på dansk i vores headsets, så vil engelsk fylde en stor del af undervisningen. Når vi skal læse op på nye taktikker, vil det være fra engelsksprogede hjemmesider/eksperter. Gennemgange af professionelle kampe foregår oftest på engelsk osv. *Matematik* er integreret i form af økonomien i de enkelte spil. Såvel *League of Legends* som *Counter-Strike: Global Offensive* er bygget op omkring økonomi og forvaltning af denne.

Organisering

Undervisningen tager udgangspunkt i vores eSports-lokale, der er placeret overfor Efterskolen Helle. Her har vi 15 moderne computere, der alle er optimeret til spillene. Vi har vores egen internetforbindelse, så vi kan spille uforstyrret og uden udfald. Der er en maskine pr. elev, og de er opstillet langs væggene af vores lokale med et stort bord i midten, som vi bruger til fælles samtaler og taktik. Derudover har vi mulighed for, at benytte vores projektor og whiteboard til organisering af kampe, eller hvis vi fælles skal gennemgå noget på storskærmen.

Eleverne vil både opleve at spille på faste hold, men også blive udsat for at skulle samarbejde i forskellige konstellationer. Dette med henblik på at fremme deres evne til at indgå i et samarbejde med folk, der har andre evner end dem selv.

Lærere: Søren og Jakob

Linjen Køkken Skills

Formål

Vi ønsker, at eleverne får indblik i arbejdsopgaverne og arbejdsgangene i et industrikøkken. De skal have et godt kendskab til kost og sunde råvarer, da kostens sammensætning betyder meget for såvel madoplevelsen som den personlige sundhed. Der vil være et stort fokus på god hygiejne, forebyggelse af sygdom samt fremmelse af en sund livsstil. I et industrikøkken stilles der meget store krav til hygiejnen. Eleverne får derfor kendskab til korrekt opbevaring af mad, egenkontrol samt korrekt betjening og vedligehold af diverse køkkenmaskiner, ligesom der vil være fokus på, at afrydning og rengøring af lokalerne udføres på en hensigtsmæssig og grundig måde. Som medarbejder i et industrikøkken har du kontakt med mange forskelligartede mennesker. Derfor ønsker vi, at eleverne indser vigtigheden i at være imødekommende, venlig og samarbejdsvillig.

Mål

Undervisningen skal sætte eleverne i stand til at:

- Håndtere almene principper ift. personlig hygiejne
- Håndtere almene principper ift. køkkenhygiejne
- Foretage basal vedligeholdelse af diverse køkkenmaskiner
- Forstå vigtigheden af oprydning, rengøring og vask
- Sortere affald korrekt
- Håndtere og opbevare fødevarer korrekt
- Forstå principperne for egenkontrol
- Forstå hvorledes en god hygiejne kan forebygge sygdomme og fremme sundhed
- Forstå hvorledes en sund og varieret kost kan forebygge sygdomme og fremme sundhed
- Etablere og vedligeholde sociale relationer i forbindelse med arbejdet i køkkenet
- Samarbejde med mange forskelligartede mennesker
- Forstå sammenhængen mellem indkøb og økonomi
- Bestemme størrelser ved måling og beregning
- Udfærdige indkøbslister og læse varefakta
- Håndtere særlige diverse diæter og på kildekritisk vis søge information om disse
- Anrette et måltid, så det tager sig interessant og appetitligt ud
- Forstå vigtigheden i at undgå madspild

Indhold

På Køkken Skills er målet at gøre eleverne klar til lettere arbejde i et industrikøkken. De introduceres til det at være på en rigtig arbejdsplads med de hensyn, man er nødt til at tage et sådant sted. Her er kollegaer,

man forventes at kunne samarbejde med, og opgaver, man forventes at kunne løse inden for en given tidsramme. Vi laver ærlig mad fra bunden og har fokus på varekendskab, udarbejdelse af kostplaner samt korrekt håndtering af råvarer. Der vil være et særligt fokus på hygiejne, og eleverne skal tage et obligatorisk hygiejnebevis for at komme i betragtning til arbejdet på linjen. I et industrikøkken bruges der meget tid på oprydning, rengøring, egenkontrol og vedligehold, hvorfor dette også indgår som en naturlig del af arbejdet på linjen. Eleverne kommer til at varetage simple madlavningsopgaver som f.eks. tilberedelse af grøntsager, bagning og lignende, ligesom der vil blive arbejdet med det at anrette et måltid, så det tager sig appetitligt og interessant ud. Eleverne vil blive introduceret for diverse særlige diæter samt lære at forholde sig kildekritisk i arbejdet med disse. Der vil blive arbejdet med økonomi og beregning af dagspris/kuvertpris, ligesom eleverne vil få indblik i vigtigheden i at undgå madspild - både ud fra et økonomisk og samfundsmæssigt perspektiv.

Organisering

På Køkken Skills møder eleverne fra 9-12.30 alle ugens fem dage. Dansk og matematik indgår som en integreret del af det praktiske arbejde på linjen. I forbindelse med madlavningen arbejder eleverne med det at læse og forstå en given opskrift. Her vil der også naturligt være fokus på vigtigheden af mål og mængde i forhold til det planlagte resultat. Eleverne trænes desuden i principperne for indkøb, budgetlægning, lagerstyring samt økonomi. Da de indgår som en naturlig del af køkkenets arbejdsfællesskab, får eleverne rig mulighed for at få styrket deres sociale kompetencer samt samarbejdsevne.

Lærer: Rikke

Almene fag

Organisering

Undervisningen i de almene fag – dansk, matematik og engelsk – tilstræber at rumme flere organisationsformer:

1. Holdundervisning. Teori, fælles oplevelser, samt evalueringer, hvor læreren primært fungerer som underviser, videnskilde og motivator.
2. Gruppearbejde. Der lægges vægt på samtaleundervisning samt gruppearbejde, hvor eleverne i grupper af varierende størrelse løser opgaver med underviseren som supervisor (vejleder og støtte).
3. Individuelt arbejde. Produktfremstilling samt skriftlig evaluering. Læreren fungerer som vejleder og støtte.

Undervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og kompetencer.

Dansk

1. Dansk (almen)
2. Dansk (med henblik på aflæggelse af eksamen)

På Efterskolen Helle undervises der i almen dansk samt dansk med henblik på aflæggelse af eksamen i faget.

Formål

Vi ønsker at udvikle elevernes oplevelse og forståelse af sprog, litteratur og andre udtryksformer. Faget skal fremme elevernes indlevelsessevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse. Det er væsentligt, at undervisningen øger elevernes lyst og mod til at anvende sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Ligeledes prioriteres det, at eleverne udvikler større udtryks- og læseglæde.

Vi følger Undervisningsministeriets retningslinjer.

Mål

Det er målet, at eleven:

- Øger sin lyst til og interesse for at læse og skrive i hverdagen
- Lærer at anvende læsning og skrivning gennem opsøgende og udforskende virksomhed
- Sættes i stand til at læse ukendte tekster med større sikkerhed og forståelse
- Opnår færdighed i at læse ukendte tekster med stigende hastighed
- Opøves i at reflektere over indholdet i tekster, film mv.
- Lærer at udtrykke sig i genrer som referat, fortælling og oplæsning
- Til stadighed udvikler indholdsforståelsen af skrevne tekster samt andre udtryksformer
- Formår at fortælle, hvad de er optaget af og samtale om dette
- Opøves i brug af hjælpemidler
- Tilegner sig færdigheder i at lytte aktivt
- Opøves i at variere sprog og indhold i egne produktioner
- Øger sin grammatiske forståelse

Indhold

Danskundervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs danskfaglige forudsætninger og -færdigheder. Det er vigtigt, at eleven fra starten oplever succes og dermed får øget troen sig selv og egne kompetencer. Der tages derfor udgangspunkt i elevens styrker og interesser. Samtidig arbejdes der med at bibringe eleven mere hensigtsmæssige arbejdsvaner.

Lærere: Camilla, Marie, Jakob, Kristine, Marianne, Jakob, Lone og Jakob

---

Matematik

1. Matematik (almen)
2. Matematik (med henblik på aflæggelse af eksamen)

På Efterskolen Helle undervises der i almen matematik samt matematik med henblik på aflæggelse af

eksamen i faget.

Formål

Vi ønsker, at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold. Analyse og argumentation indgår i arbejdet med emner og problemstillinger og skal føre eleverne frem til større selvstændighed.

Vi følger Undervisningsministeriets retningslinjer.

Mål

Undervisningen leder frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Vælge og benytte regningsart i forskellige praktiske sammenhænge
- Kende til, hvordan tal kan forbindes med begivenheder i dagligdagen
- Indsamle og ordne ting efter antal, form, størrelse og andre egenskaber
- Behandle data, herunder ved hjælp af lommeregner, iPad og computer
- Opnå erfaringer med "tilfældighed" gennem spil og eksperimenter
- Anvende og forstå enkle informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- Anvende faglige redskaber, herunder tal, grafisk afbildning og statistik, til løsningen af matematiske problemstillinger fra dagligliv, familieliv og det nære samfundsliv
- Arbejde med enkle procentberegninger, herunder ved rabat køb
- Beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer
- Indsamle og behandle data samt udføre simuleringer, bl.a. ved hjælp af en computer
- Foretage eksperimenter, hvori tilfældighed og chance indgår
- Kende til de hele tal, decimaltal og brøker
- Benytte erfaringer fra hverdagen sammen med arbejdet i skolen ved opbygningen af talforståelse
- Kende tallenes ordning, tallinjen, positionssystemet og de fire regningsarter
- Benytte hovedregning, overslagsregning og skriftlige udregninger
- Anvende lommeregner og computer ved gennemførelse af beregninger
- Arbejde med optællinger og eksempler på sammenhænge og regler inden for de fire regningsarter
- Kende til eksempler på brug af variable, herunder som de indgår i formler, enkle ligninger og funktioner
- Kende til procentbegrebet og forbinde begrebet med hverdagerfaringer
- Regne med decimaltal og benytte brøker knyttet til procent og konkrete sammenhænge
- Arbejde med "forandringer" og strukturer, som de indgår i bl.a. talfølger, figurrækker og mønstre
- Kende til koordinatsystemet og herunder sammenhængen mellem tal og tegning
- Benytte geometriske metoder og begreber i beskrivelse af fysiske objekter fra dagligdagen, herunder figurer og mønstre
- Undersøge og beskrive enkle figurer tegnet i planen
- Kende til grundlæggende geometriske begreber som vinkler og parallelitet
- Arbejde med fysiske modeller og enkle tegninger af disse
- Kende til forskellige kulturers metoder til at angive dybde i billeder
- Undersøge de enkelte tegnetodernes anvendelighed til beskrivelse af form og afstand
- Måle og beregne omkreds, areal og rumfang i konkrete situationer
- Tegne, undersøge og eksperimentere med geometriske figurer, bl.a. ved at benytte computer

- Kende til eksperimenterende og undersøgende arbejdsformer
- Beskrive løsningsmetoder gennem samtaler og skriftlige notater
- Opstille hypoteser, og efterfølgende ved at "gætte og prøve efter" medvirke til at opbygge faglige begreber og indledende generaliseringer
- Formulere, løse og beskrive problemer og i forbindelse hermed anvende forskellige metoder, arbejdsformer og redskaber
- Samarbejde med andre om at anvende matematik ved problemløsning
- Undersøge, systematisere og begrunde matematisk ud fra arbejde med konkrete materialer

Indhold

Matematikundervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs matematikfaglige forudsætninger og -færdigheder. Det er vigtigt, at eleven fra starten oplever succes og dermed får øget troen sig selv og egne kompetencer. Der tages derfor udgangspunkt i elevens styrker og interesser. Samtidig arbejdes der med at bibringe eleven mere hensigtsmæssige arbejdsvaner.

Lærere: Dorthe, Camilla, Peter, Flemming, Jakob, Anders, Tina og Søren.

Engelsk

1. Engelsk (almen)
2. Engelsk (med henblik på aflæggelse af eksamen)

På Efterskolen Helle undervises der i almen engelsk samt engelsk med henblik på aflæggelse af eksamen i faget.

Formål:

Vi ønsker, at undervisningen giver eleverne mulighed for at tilegne sig sproglige kommunikative kompetencer. Eleverne skal blive i stand til at tale, læse, lytte og skrive samt opnå indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Endvidere skal vi arbejde med sproglig opmærksomhed og sprogtilegnelse.

Vi følger Undervisningsministeriets retningslinjer

Mål

- At eleverne opnår færdighed i at forstå enkelte sætninger og udtryk
- At eleverne få kendskab til begreber, der vedrører familie, sig selv, kroppen, farver, beklædning, højtider, ferier, fritid, dyr og mad
- At de bliver i stand til at udtrykke sig på engelsk om disse emner i korte sætninger og vendinger
- At eleverne øver udtale af engelske ord – alene og i kor
- At eleverne tør gætte for at forstå lytte- og læsetekster
- At eleverne kan læse og skrive korte tekster i et enkelt sprog samt stave enkelte ord og udtryk
- At eleverne får mod på at deltage i sproglege og små rollespil

- At eleverne opnår kendskab til levevilkår i engelsksprogede lande

Fokus i den første del af sprogundervisningen er, at eleverne opbygger et ordforråd, så de kan forstå og tale om genkendelige emner, og at dette sker i et trygt rum, hvor de tør udtrykke sig på engelsk.

Indhold

Eleverne skal arbejde med:

- At forstå og bearbejde forskellige typer af billedtekster, blandt andet tv- og videoprogrammer
- At læse tekster, der giver informationer og oplevelser
- Sprogets forskellige virkemidler, herunder den betydning, det har at udtrykke sig præcist og varieret
- Det engelske sprogs funktion og opbygning, herunder regler om udtale og grammatik
- Ordforrådets rolle ved brugen af sproget
- Forskelle og ligheder mellem dansk og engelsk
- Levevilkår, dagligliv, værdier og normer for menneskene i engelsktalende lande
- At orientere sig om omverdenen gennem brug af engelsk og derved mere generelt udvikle deres forståelse af andre kulturer
- Forskellige skrevne og talte tekster samt andre kunstformer, der kan give eleverne oplevelse af de engelsksprogede kulturer
- Forskelle og ligheder mellem forskellige engelsksprogede kulturer og egen kultur

Undervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og kompetencer.

Lærere: Marianne, Jakob, Karina og Camilla.

IT i undervisningen

Formål

Vi ønsker, at eleverne har adgang til og kan anvende iPads i undervisningen. iPad'en er let at transportere og er med det samme klar til brug ved undervisningstimens start, hvorfor der ikke skal medgås tid i en undervisningstime til opstart af og venten på klargøring af it-redskaber, hvilket vil frigøre tid til læring.

Vi ønsker, at IT skal understøtte undervisningsdifferentiering og individuel undervisning, og de mange forskellige apps, der hurtigt, let og billigt kan installeres på iPad'en, giver mulighed for en høj grad af undervisningsdifferentiering i alle undervisningssammenhænge.

Vi vil betragte iPad'en som et personligt arbejdsredskab, hvorfor alle elever skal have adgang til egen iPad. Da batteritiden er lang, giver det mulighed for, at elever medbringer iPad'en til enhver undervisningssituation uden at skulle oplade den i løbet af dagen.

iPad'ens berøringsfølsomme skærm gør den meget let anvendelig, og vi forventer, at særligt elever med motoriske vanskeligheder vil opleve den brugervenlig.

Vi ønsker, at de elever, der har behov herfor, bliver introduceret til og har mulighed for at anvende varierende kompenserende IT-redskaber i linjefagsundervisningen, fagbånd og andre faglige sammenhænge.

Mål

At eleverne:

- Forstår og kan anvende iPad'ens grundlæggende funktioner
- Lærer at anvende iPad'en som notat- og skriveredskab
- Bliver i stand til at benytte forskellige app's i undervisningssammenhænge som supplement til boglig undervisning
- Efter behov lærer at anvende iPad'ens kompenserende muligheder eller alternativt lærer at anvende en mere traditionel it-rygsæk
- Lærer at hente relevante apps til undervisningsbrug

Indhold

iPad'en anvendes i såvel linjefagsundervisning som den fagfaglige undervisning. De respektive lærere på alle fagområder sørger for, at de apps, der skal benyttes i et givent fag, er installeret på hver enkelt elevs iPad.

iPad'en er meget anvendelig til simple produktionsopgaver/visuelle præsentationer og vil derfor blive anvendt i særlig høj grad til elever, hvis styrkeside er det visuelle/billedmediet fremfor skriftlige fremstillinger.

Eleverne kan på iPad'en hurtigt og overskueligt skifte mellem forskellige programmer, funktioner og informationssøgning. Gennem integration af iPad'en i alle fag sikres eleverne kompetencer på it-området, som de også fremadrettet i en tilværelse i informationssamfundet har brug for.

Lærere: Alle lærere i såvel linjefag som boglige fag

Valgfag

Mål

På Efterskolen Helle kan alle vore elever vælge mellem en række forskellige valgfag. Målet med disse er, at den enkelte selvstændigt træffer et valg ift. hvilke sider af sig selv, eleven ønsker at udforske og udvikle i den kommende periode.

Organisering

Valgfagene organiseres i tre moduler. Det prioriteres højt at tilgodese elevens personlige ønsker og idéer fra interessefællesskaber under hensyntagen til den overordnede planlægning og de afsatte ressourcer.

Der lægges vægt på elev- og lærerdemokrati i planlægningsfasen, der ideelt set er inddelt i følgende faser:

1. Drømmefase: Idéer til nye valgfag. Brainstorming blandt ledelse, lærere og elever.

2. Konkretisering: Opstilling af læringsmål, konkrete forslag til indhold etc.
3. Visitering af forslag: Et udvalg undersøger, hvilke forslag til profilfag, der kan realiseres ud fra en vurdering af lærerkompetencer, ressourcebehov, mulige samarbejdspartnere, sæsonvilkår, elevkompetencer, indholds- og læringsniveau. Resultatet af denne visitering er formulering og opstilling af en række konkrete valgfag, der præsenteres for lærerne og efterfølgende for eleverne.
4. Eleverne træffer et valg ud fra en prioritering af valgfag (1-4 prioritet). Introduktion af fagene foregår i forbindelse med en morgensamling, hvorefter selve valget træffes på linjen.
5. Sættelse og endelig bemanning af valgfag

Formål og indhold

Efterskolen Helle giver den enkelte elev mulighed for at vælge mellem fag inden for følgende kategorier i denne periode:

Ridning

Formål

Vi ønsker, at eleverne gennem undervisningen oplever fællesskab og samhørighed med hesten og med holdkammeraterne. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne får opbygget deres selvtillid, at de udvikler en ansvarsfuld og hensyntagende adfærd over for hesten samt oplever glæde og følelsesmæssigt engagement gennem arbejdet med hesten.

Mål

At eleverne:

- Bliver fortrolige med hesten og opnår et tillidsforhold
- Lærer de elementære grundregler i omgangen med en hest
- Sikkert kan afhente hesten på marken og hente en enkelt hest ud fra flokken i en fold
- Kan klargøre hesten, strigle og rense hove
- Kan opsadde hesten, påmontere hovedtøj, sadel samt tilpasse stigremme
- Kan skelne de forskellige gangarter, skridt, trav, tölt og galop
- Sikkert og forsvarligt kan håndtere hesten
- Får styrket balance, koordination og rideevne
- Tilegner sig kundskaber vedrørende hesten og ridekunsten

Indhold

Eleverne arbejder med hesten både før og efter ridningen, herunder klargøring og opsadling. Undervisningen foregår såvel individuel som fælles under hensyntagen til den enkeltes formåen/kunnen. Ridningen finder sted på ridebane samt i den nærliggende natur. Der undervises i grundlæggende dressur, balance og motoriske øvelser. I ridningen indgår også leg på eller med hesten – ponygames. Kulturen i faget er kendetegnet ved, at man arbejder stille og roligt med hesten og hjælper hinanden. Mange vil opnå et tæt forhold til netop deres hest.

Lærer: Dorthe

Styrketræning

Formål

Vi ønsker, at eleverne skal have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve fysisk og psykisk træning, der medfører kropslig og almen udvikling. Undervisningen skal give eleverne forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Mål

At eleverne:

- Udarbejder og vurderer disciplinrelevante opvarmnings- og grundtræningsprogrammer
- Anvender grundlæggende principper for træningslære og elementær skadesforebyggelse
- Udarbejder og redegør for målrettede træningsprogrammer og træningsformer
- Får indsigt i sammenhæng mellem livsstil og træning
- Får indsigt i balancen mellem fysisk og psykisk træning

Indhold

- Diskussioner i gruppen om forståelsen af begreberne "styrke" og "træning"
- Diskussioner om hvordan den enkelte kan skabe de bedste betingelser for at udvikle styrke, herunder kost og søvnrytme – samt viden om de byggesten der skal til for at kroppen og psyken kan vokse.
- Kortlægning af individuelle mål for styrketræning
- Udarbejdelse af et individuelt træningsprogram, som den enkelte har ansvar for at følge
- Instruktion om sikkerhed i forbindelse med træning

Lærere: Gert, Lilian og Line

Klædt på til dansk FSA

Formål

Faget er rettet mod de elever, der har ønske om at forberede sig på de faglige krav og udfordringer, de vil møde i danskundervisningen i 9. klasse. Det vægtes højt, at arbejdet foregår i en tryk atmosfære, hvor der tages hensyn til den enkeltes behov og læringsstil. Eleverne motiveres til at være aktive i egen læringsproces og gives mulighed for at komme til orde med forslag til såvel indhold som form.

Indhold

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i de fire kompetenceområder: Læsning, fremstilling, fortolkning og kommunikation. Træning af elevernes læsefærdigheder centrerer sig hovedsageligt om oplæsning i forbindelse med tekstfortolkning samt øvelse gennem læseprøver. I den skriftlige del af faget arbejdes der med udvalgte genrer både i større skriftlige opgaver og i mindre skriveøvelser. Der vil herunder være fokus på viden om ordklasser, grammatiske regler, sproglig variation, tegnsætning og retstavning. Tekstarbejdet inddrager forskellige genrer/teksttyper og prioriterer at udvikle elevernes genrekendskab samt evne til at undersøge, analysere og forholde sig kritisk. Endvidere vil der løbende være opmærksomhed på det at kunne sammenfatte og perspektivere det læste til andre tekster.

Samtalen i forhold til analyse og fortolkning vil være en væsentlig arbejdsform i tekstarbejdet, både i form af klassediskussioner, pararbejde og fremlæggelser.

Lærer: Kristine

Forsøg og forstå

Formål

Vi ønsker, at eleverne gennem forsøg opnår en indsigt i og forståelse for de naturvidenskabelige sammenhænge i vores hverdag. Endvidere er formålet at elevernes interesse for det naturvidenskabelige område øges, hvorved deres motivation for at undersøge, eksperimentere og udforske de naturvidenskabelige sammenhænge omkring dem fremmes gennem den praktisk eksperimenterende tilgang.

Mål

- Eleverne lærer at arbejde praktisk eksperimenterende
- Elevernes interesse for naturvidenskabelige sammenhænge fremmes
- Elevernes forståelse af naturvidenskabelige sammenhænge i hverdagen fremmes
- Eleverne får kendskab til og forståelse af begreber som:
  - lydbølger
  - lys
  - syre og baser
  - madkemi
  - naturkatastrofer
  - vejret (vind, regn, temperatur)
  - tryk

Indhold

Eleverne vil efter en fælles præsentation af dagens emner arbejde praktisk eksperimenterende med dette i hold eller alene. På baggrund af deres erfaringer vil undervisningen afsluttes med en fælles dialog omkring årsager og sammenhænge, der igen munder ud i en naturvidenskabelig forklaring

Lærere: Anders og Peter

Kom i form

Formål

Vi ønsker, at eleverne gennem faget "Kom i form" forbedrer deres kondition gennem forskellige aktiviteter som løb, cykling, intervaltræning mm.

Mål

At eleverne får:

- Kendskab til og forbedring af konditallet

- Indsigt i forskellige træningsformer, der vedligeholder og styrker konditionen
- Indsigt i sunde træningsvaner
- Kendskab til kroppens kredsløb
- En forståelse af en sund krops betydning for ens velvære

Indhold

Gennem faget "Kom i form" skal eleverne forbedre deres kondition gennem forskellige aktiviteter så som løb, cykling, intervaltræning, cirkeltræning mm. Eleven vil få målt sit kondital og med udgangspunkt heri aftales der mål for forbedring heraf gennem forløbet. Ud over den fysiske træning, er målet at eleven oparbejder en viden omkring gode træningsvaner, kroppens kredsløb og vigtigheden af at holde sig i gang fysisk.

Lærere: Marianne, Jakob, Søren og Camilla

Kosmos

Formål

I Kosmos får eleverne en bred introduktion til det videnskabelige billede af Universet, videnskabens historie og den videnskabelige metode. Formålet er at vække elevernes nysgerrighed uden at stille høje krav til indlæring og anvendelse af faglig, teoretisk viden. Vægten lægges i stedet på at undres, stille spørgsmål og søge svar samt at forholde sig kritisk til den viden, de præsenteres for.

Mål

- At eleverne får kendskab til den videnskabelige metode til at afdække lovmæssigheder i Universet.
- At give eleverne indtryk af videnskabens historie gennem eksempler på hvordan viden om Universets lovmæssigheder etableres, kritiseres og udvikles.
- At lære eleverne om mikrokosmos: Fænomener på partiklernes og bakterierne skala.
- At lære eleverne om makrokosmos: Fænomener på planeterne, stjernerne og galakserne skala.
- At introducere eleverne for de sociale videnskaber: Psykologi, samfundsstudier, bevidsthedsforskning og lignende.
- At give eleverne grundlæggende redskaber til at opsøge pålidelige svar på videnskabelige spørgsmål.
- At skærpe elevernes kritiske sans i mødet med ny viden.

Indhold

Eleverne præsenteres for viden om Universet gennem oplæg fra læreren samt gennem dokumentarudsendelser og korte videoklip fra nettet. Eleverne stilles opgaver, der skal træne deres evne til selv at opsøge viden, forholde sig kritisk og videreformidle svar til de øvrige elever. Eleverne får desuden rig mulighed for at stille spørgsmål til læreren. Disse vil blive undersøgt og behandlet i fællesskab. Undervejs i forløbet repeteres en del grundlæggende viden om Universet gennem korte spørgsmålsrunder.

Lærer: Anders

Cykelværksted

Formål:

Vi ønsker, at eleverne gennem arbejdet med vedligeholdelse af cyklen erhverver sig grundlæggende livskompetencer. Læringsprocessen har afsæt i en praktisk læringsstil.

Mål:

At eleverne:

- Kan vælge og anvende udstyr, redskaber og hjælpemidler, der passer til reparationsarbejdet
- Kan danne sig overblik over reparationsarbejdets proces fra start til slut
- Tilegner sig faglig og praktisk viden gennem skriftlige og mundtlige instruktioner
- Bliver selvhjulpne i forhold til at kunne vedligeholde og reparere egne cykler fremadrettet.

Indhold:

Elevernes arbejde tager udgangspunkt i egen cykel og den enkelte elevs interesse for cykelsporten. Undervisningen tilrettelægges som praktiske og konkrete opgaver.

Lærere: Niels Arne, Klaus og Flemming

Håndarbejde

Formål

Vi ønsker at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der knytter sig til skabende og håndværksmæssig fremstilling. Eleverne skal blive i stand til at forstå samspillet mellem idé, planlægning og udførelse, samt udvikle færdigheder i at fremstille produkter med æstetisk, funktionel værdi og derigennem opnå erfaring med idéudvikling og arbejdsprocesser.

Mål

At eleverne:

- Får mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement
- Udvikler tillid til egne muligheder for at kunne tage stilling og handle
- Ved at reflektere over arbejdsprocesserne får erfaring med at foretage vurderinger og træffe valg, som får betydning for det videre forløb og det færdige produkt
- Oplever at samarbejde, hjælpsomhed, medbestemmelse og ansvarlighed er forudsætninger for såvel arbejdsglæde som for det kreative og skabende arbejde
- Opøver færdigheder i håndarbejdsfaget

Indhold

Undervisningen vil bestå af broderier, strik og syning. Der er lagt op til at eleverne, så vidt det er muligt, selv finder inspiration/idéer til det, de gerne vil lave.

Lærer: Lone

Dilemmahjørnet

Formål

Undervisningen i Dilemmahjørnet tilstræber at fremme elevernes kompetencer til at rumme og arbejde med modsætninger og usikkerhed. Det er ønsket, at arbejdet bidrager væsentligt til at øge elevernes almene viden og motiverer dem til at involvere sig personligt i relevante problemer, der ikke har nogle færdige og klare løsninger. Endvidere vægtes det højt, at de opnår forståelse for andres valg og de overbevisninger, der ligger bag. De skal øves i at sætte ord på tanker, forholde sig nuanceret til forskellige opfattelser og værdier samt tage selvstændig stilling.

Mål

At eleverne:

- Har kendskab til, hvad etik og moral betyder
- Kan forholde sig til egen moral og etik i dilemmasprogsmaal
- Er i stand til at beskrive tilværelsessprogsmaal
- Kan redegøre for sammenhængen mellem etiske principper og moralsk praksis i hverdagslivet
- Har viden om værdier, normer og adfærd i etiske problemstillinger
- Kan udvise respekt for hinandens forskelligheder og holdninger
- Er i stand til at vurdere en sag fra flere sider og tage stilling
- Skal kunne forholde sig til etiske problemstillinger
- Får trænet argumentationsevnen

Indhold

Der tages udgangspunkt i udvalgte dokumentarudsendelser, skrevne artikler og digitale sider, der hver især lægger op til samtale om tidstypiske etiske udfordringer. I forlængelse heraf inddrages aktiviteter som spil og rollelege for at støtte elevernes indlevelse i den konkrete situation. For at tilgodese elevernes aktive medvirken i faget er der stor fokus på, at undervisningen foregår i en tryk og positiv atmosfære, hvor alle har mod på at udtrykke sig.

Lærer: Kristine

Mums og velbekomme

Formål

Vi ønsker, at eleverne gennem undervisningen tilegner sig livsduelighed i kraft af faglige færdigheder og generelle kompetencer.

Mål

At eleverne:

- Bliver fortrolige med at læse opskrifter samt den praktiske udførelse
- Opøver matematiske færdigheder i mål og omsætning
- Får kendskab til forskellige melsorter, kvalitet og næringsindhold
- Arbejder med egne ideer og ønsker samt udvikler kreativ evne

Indhold

Undervisningen er lagt til rette i Kost og Livsstils lokaler, hvor der tages udgangspunkt i de praktiske processer. Ud fra disse arbejdes der med den teoretiske og generelle forståelse af principper og bageteknik. Der veksles mellem bagning af hhv. brød og kage, som indgår i skolens almindelige kost. Derved oplever eleverne at bidrage til en meningsfuld sammenhæng, hvilket er fremmede for indlæringen. I sommerhalvåret vil undervisningen så vidt muligt flyttes udenfor og blandt andet foregå over bål.

Lærere: Tina

Sammenspil

Formål

Vi ønsker at give eleverne et indblik i forskellige musikalske genrer, ligesom de skal gøre sig erfaringer med forskellige instrumenter og sang. Det ønskes, at eleverne får en oplevelse af det musikalske fællesskab og en indsigt i deres egen betydning i forhold til dette.

Mål

- Eleverne oparbejder deres evner til at holde en rytme
- Eleverne fremmer deres lyst til at synge og øves i at synge rent
- Eleverne indgår positivt i det musikalske fællesskab
- Elevernes indsigt i forskellige musikgenrer fremmes
- Eleverne opnår kendskab til anvendelsen af forskellige instrumenter

Organisering

Undervisningen foregår som valgfag, hvor eleverne præsenteres for et udvalg af musiknumre. Ligeledes vil eleverne blive inddraget i processen med at udvælge numre de ønsker at spille. Eleverne vil komme til prøve forskellige roller i sammenspillet og herved blive præsenteret for forskellige instrumenter og typer af sang

Lærere: Jakob og Jakob

Fodbold

Formål

Vi ønsker, at eleverne oplever og skatter værdien af at dyrke idræt og være en del af et større fællesskab. Herudover vægtes det, at eleverne kommer i bedre fysisk form ift. såvel kredsløb samt de forskellige muskelgrupper, der bliver brugt i forbindelse med spillet. Eleverne skal have forståelse for grundlæggende taktiske elementer samt udfordres på de mentale aspekter af sporten. Endelig vægtes det, at eleverne gennem undervisningen og samspillet med jævnaldrende får mulighed for at skabe deres egen træneridentitet/trænerrolle.

Mål

At eleverne:

- Lærer betydningen af opvarmning

- Behersker forskellige relevante øvelser
- Udvikler forståelse for spillet samt kendskab til regler, spilsystemer etc.
- Opøver tekniske færdigheder
- Trænes i at rose og opmuntre andre og således skabe godt humør på et hold

Indhold

Undervisningen tager udgangspunkt i DBU's Aldersrelaterede træning. Der vil blive arbejdet med emner som fodboldkoordination, fysisk træning, aerob, anaerob, skadeforebyggelse, opbygningsspil, afslutningsspil, forsvarsspil, erobringsspil, omstillinger, pasninger, mental træning og gode vaner. Herudover vil der være undervisning i forskellige spilsystemer og - stile. Fodboldkampe mod andre efterskoler/uddannelsessteder søges etableret i det omfang, det er praktisk muligt.

Lærere: Gert, Jakob og Søren.

Udespil

Formål

Vi ønsker, at eleverne skal have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til fysisk udfoldelse udendørs, der medfører kropslig og almen udvikling. Undervisningen skal give eleverne de bedst mulige forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og samtidig indgå i et forpligtende fællesskab på en positiv og opmuntrende måde.

Mål

- Eleverne kommer ud i den friske luft, uanset vind og vejr.
- Eleverne får rørt sig.
- Eleverne forbedrer deres fysiske koordination.
- Eleverne får kendskab til forskellige spil og lege, der kan foregå udenfor.
- Eleverne forbedrer deres sociale kompetencer i sam- og modspil med jævnaldrende.

Indhold:

Vi spiller og leger forskellige spil udenfor, fx. rundbold, vikingespil, capture the flag, pétanque, stratego, trekantfodbold, kastebold.

Lærere: Anders

---

iPad-foto

Formål:

Vi ønsker, at eleverne får en introduktion til fotografisk håndværk og kunst - primært gennem praktiske øvelser med deres iPad samt fælles snak om de billeder, eleverne tager i undervisningen.

Mål:

- Eleverne lærer at udvælge, opstille og beskære fotografiske motiver.
- Eleverne får kendskab til enkle, men effektive billedbehandlingsteknikker.

- Eleverne udvikler deres fagsprog ved at tale om fotografier.
- Eleverne får kendskab til billedanalyse ved fælles gennemgange på klassen.

Indhold:

Eleverne gennemfører forskellige øvelser, fx. at tage fotos med bestemte temaer, arbejde med billedredigerings teknikker som beskæring, justering af lys, kontrast, farvemætning. Det praktiske arbejde foregår primært på iPad, men der er også mulighed for at bruge skolens kameraer samt mere avancerede billedbehandlingsprogrammer på computer. Vi taler om både elevernes og andre fotografers billeder i fællesskab på klassen.

Lærere: Marie og Anders

Mad og søde sager

Formål

Vi ønsker, at eleverne gennem undervisningen tilegner sig livsduelighed i kraft af faglige færdigheder og generelle kompetencer. Vi ønsker, at eleverne oplever glæden ved selv at kunne fremstille dejlig mad og lækre desserter. Derudover ønsker vi, at de i løbet af denne proces opnår en forståelse af de historiske, kulturelle og æstetiske værdier, der findes i at opleve fødevarers vej fra jord til bord.

Mål

At eleverne:

- Opnår kendskab til årstidens spiselige planter, frugter og bær
- Opnår forståelse for fødevarers vej fra jord til bord
- Bliver fortrolig med opskriftslæsning og udførelse af de praktiske opgaver i forbindelse med tilberedning
- Opnår kendskab til forskellige konserverings- og fremstillingsformer
- Opøver matematisk forståelse og færdigheder i forhold til mål og vægt
- Øves i at sætte ord på sansemæssige og æstetiske oplevelser af fødevarer

Indhold

Undervisningen er lagt til rette i Kost og Livsstils lokaler, hvor der tages udgangspunkt i de praktiske processer. Der vil evt. også være ture ud af huset for f.eks. at indsamle årstidens frugt og bær. Der arbejdes med den teoretiske og generelle forståelse af principper og madlavningsteknikker. Undervisningen veksler mellem bagning, småretter og desserter. En del af undervisningen vil tage udgangspunkt i elevernes ideer og ønsker.

Lærer: Tina

Krop og Musik

Formål

Vi ønsker, at eleverne lærer at bruge musikken til at finde ro og komme i bedre kontakt med egen krop. Vi vægter, at eleverne oplever et pusterum i en travl hverdag, hvor der er plads til fordybelse sammen med

andre. Vi ønsker, at alle elever føler sig som en del af et større fællesskab - uanset individuelle forudsætninger og forskelligheder.

Mål

- Eleverne får øget deres kropsbevidsthed og udvikler evnen til at mærke sig selv
- Eleverne får kendskab til basale åndedrætsøvelser
- Eleverne får trænet deres koncentration og evne til at bevare fokus
- Eleverne opnår glæden ved at skabe noget kreativt sammen med andre i et trygt fællesskab

Indhold

Vi træner nærvær gennem åndedrætsøvelser og fokuserede lytteøvelser. Desuden undersøger vi hverdagens lyde gennem mikrofonoptagelser i Garageband på iPad, for at skærpe bevidstheden om lydenes karakter. Vi skaber derefter lydcollager og musik med nogle af disse lyde for at aktivere elevernes kreativitet. Vi synger fællessang som afslutning.

Lærere: Jakob og Jakob

Historiens vingesus

Formål

Vi ønsker, at eleverne ved at høre de historiske fortællinger samt sagn og myter oplever en interesse og begejstring for historie som fagområde, og at de gennem den historiske fortælling oplever mulighed for indlevelse og identifikation. Vi ønsker, at elevernes opfattelse og forståelse af egne livsvilkår samt deres identitetsdannelse styrkes gennem fortælling om mennesker, der er historieskabte såvel som historieskabende.

Mål

At eleverne:

- Opnår kendskab til udvalgte dansk/nordiske sagn samt heltefigurer
- Opnår kendskab til forskellige tidsepoker i dansk historie
- Lærer at kunne stille meget enkelte kildekritiske spørgsmål til historiske fortolkninger.
- Opnår kendskab til, hvorfor og hvordan sagn, heltemyter og historiske fortælling har været brugt i forskellige periode
- Opnår kendskab til lokale historiske pejlemærker
- Opnår kendskab til kendte danske mænd og kvinder

Indhold

Undervisningen vil tage udgangspunkt i mundtlig fortælling samt oplæsning af forskellige historiske fortællinger. I samarbejde med eleverne vælges forskellige metoder, der kan hjælpe den enkelte elev med at tolke historien. For eksempel opstilling af tidslinjer, samtaler, rekonstruktion af historiske redskaber, billedlige fremstillinger af bestemte historiske begivenheder og lignende. Vi vil løbende besøge forskellige historiske pejlemærke i nærmiljøet.

Lærere: Anders, Peter, Marie og Jakob

Teater

Formål

Vi ønsker at arbejde med elevernes lyst til at lege og bruge egen krop som udtryksmiddel og give dem en indsigt i de muligheder, den dramatiske kommunikationsform har. I undervisningen skabes der mulighed for at indleve sig i andre menneskers situationer og miljøer. Ligeledes vægtes læren om det at kunne fortælle en god historie. Teater indbyder til et fællesskab, hvor man bliver inddraget i teaterets "frie" verden. Det vægtes, at der på holdet skabes en tryghed, hvor alle tør være aktive medspillere både på det faglige og personlige plan.

Mål

At eleverne:

- Igennem praktiske øvelser øger evnen til at udtrykke sig via det dramatiske sprog.
- Tør kaste sig ud i diverse øvelser og være med til at "lege"
- Får fremmed evnen til at formidle en historie
- Udvikler evnen til at kunne give udtryk for egne tanker, følelser og holdninger

Indhold

Undervisningen vil arbejde meget ud fra forskellige arter af improvisationstræning, hvor fantasien er en stor drivkraft. Ligeledes vil de blive præsenteret for en masse lege, hvor kroppen er en aktiv medspiller. Historiefortælling og formidling er en stor del af teaterverdenen, og eleverne skal derfor stifte bekendtskab med gamle, nye og egne historier.

Lærer: Marie

Bueskydning

Formål

Vi ønsker at styrke koncentrations- og koordinationsevnen hos de deltagende elever. Deres sociale kompetencer vil blive udfordret i form af at skulle udvise godt kammeratskab samt evne til at vente på tur.

Mål

Eleverne skal kunne:

- Tage imod instrukser og guidning fra en lærer
- Bevare tålmodighed og koncentration gennem lektionen
- Udvide god holdånd og hjælpe kammerater
- Behandle udstyret ordentligt og sikkerhedsmæssigt korrekt
- Ramme opsatte faste mål

Indhold

Undervisningen vil indeholde elementer som pilens bane og afstande til de mål, eleverne skal ramme. Der vil være undervisning i bueskydningsteknikker og sikkerhed. Der skydes med langbuer og recurvebuer på faste mål. Valgfaget ligger mest op til egen præstation og enkelte gange lavers der skydekongurrence.

Vinterbadning

Formål

Vi ønsker, at eleverne udvikler deres fysiske velvære sammen med andre unge omkring en aktivitet, der er udfordrende og med stor sandsynlighed ny for dem alle. Det vægtes, at give de unge en basal forståelse af kroppen og dens reaktioner i mødet med vandet. Herudover vægtes det, at give eleverne kendskab til gældende baderegler samt førstehjælp i relation til vand. På det sociale plan har valgfaget til formål at udvikle elevernes tolerance og forståelse for andre mennesker. Vi vægter, at eleverne lærer at hjælpe hinanden og udviser forståelse for hinandens grænser og forskelligheder.

Mål

- Eleverne lærer badereglerne
- Eleverne lærer simpel førstehjælp relateret til vand
- Eleverne lærer om anatomi og vinterbadningens effekt på kroppen
- Eleverne oplever glæden ved at være fysisk aktive sammen med andre
- Eleverne oplever øget fysisk velvære
- Eleverne bliver bedre til at mærke sig selv og egen krop

Indhold

Vi begynder hver undervisningsgang med en cykeltur til Gjerrild Nordstrand. Her hopper vi i det kolde vand. Chokket ved at ramme det kølige vand er med til at udløse en masse endorfiner og adrenalin i kroppen. Eleverne lærer om anatomi i forbindelse med vinterbadningseffekt på kroppen, underafkøling og kulde, baderegler og simpel førstehjælp.

Lærer: Camilla

Det stille rum

Formål

Vi ønsker at give eleverne et pusterum med plads til fordybelse i en travl hverdag. Her vil der være plads til at engagere sig i diverse stille og rolige aktiviteter – enten alene eller sammen med andre. Det stille rum giver ligeledes mindre udadvendte elever en chance for at blive sluset ind i et socialt fællesskab med voksenstøtte. Dette foregår i deres eget tempo og med udgangspunkt i de ting, de hver især interesserer sig for.

Mål

Eleverne skal:

- Træne deres evne til fordybelse
- Træne deres sociale kompetencer i en rolig og tryk ramme
- Se det positive i at kunne være stille sammen
- Øve sig i at foretage relevante valg ift. hvad de hver især ønsker at beskæftige sig med

Indhold

Undervisningen vil tage udgangspunkt i elevernes individuelle interesser og omfatte f.eks. tegning, mandalaer, malebøger, perler, diverse kort- og brætspil mm. Der vil, i det omfang, det er nødvendigt, være diverse voksenstyrede aktiviteter.

Lærere: Marie, Tina, Camilla, Marianne og Lone

Klar til Knallert

Formål

Vi ønsker at gøre eleverne i stand til at erhverve sig et knallertkørekort og således blive selvtransporterende.

Mål

Eleverne skal kunne:

- Møde stabilt til alle undervisningstimer
- Bestå cykelmotorikprøve
- Være aktivt deltagende ift. til den teoretiske undervisning
- Være aktivt deltagende ved øvning af teori i mindre grupper
- Yde en ekstra indsats for at gennemføre undervisningen ift. den fastsatte tidsramme, også når det kræver inddragelse af den frie tid samt evt. weekender
- Sættes i stand til at søge information på nettet på en hensigtsmæssig måde

Indhold

Eleverne gennemgår alle elementer i forbindelse med erhvervelse af det lille knallertkørekort. Det er vigtigt med et stabilt fremmøde, da faget kræver en obligatorisk timeramme samt godkendte beviser. Modulet begynder med et obligatorisk førstehjælpskursus, der erhverves som praksisnær undervisning. Færdselslære og praktisk undervisning med motorsagkyndig kommer til at foregå i såvel valgfagstiden, men også i elevernes frie tid samt evt. enkelte weekender.

Lærere: Den motorsagkyndige

Lektiecafé

Formål

Vi ønsker at tilbyde eleverne et rum til faglig fordybelse uden for den ordinære undervisning. Valgfaget Lektiecafé var oprindeligt tænkt som et tilbud til afgangseleverne, men er åbent for alle, der har lyst til at fordybe sig i den boglige undervisning. Formålet er at eleverne - uanset deres faglige udgangspunkt - styrker deres kompetencer i engelsk, dansk eller matematik alt efter ønske og behov. Der vil være en tilgængelig voksen, ligesom eleverne vil have mulighed for at hjælpe hinanden internt.

Mål

Eleverne skal kunne:

- Tage medansvar for egen læringsproces

- Deltage aktivt og yde sit bedste ift. individuelle forudsætninger
- Udvikle hensigtsmæssige arbejdsvaner
- Søge information på nettet og forholde sig kritisk til denne

Indhold

Lektiecaféen tager udgangspunkt i fagene dansk, engelsk og matematik. Eleverne medbringer selv relevant materiale fra undervisningen, ligesom der vil blive udleveret diverse bøger og færdighedstrænende materialer efter behov. Det vægtes, at eleverne oplever medindflydelse på opgaverne i det omfang, det er muligt ift. et evt. pensum.

Lærere: Kristine, Dorthe, Marie, Camilla, Line, Lone, Peter og Marianne

---

Badminton

Formål

Vi ønsker at udvikle elevernes fysiske velvære i samspil med jævnaldrende. De gives en forståelse for spillets kompleksitet og regelsæt, ligesom de opnår oplevelse af og forståelse for det at vinde og tabe.

Mål

Eleverne skal:

- Opleve fysisk velvære og overskud ved at være aktive på motionsplan
- Forstå vigtigheden af sociale relationer og en god træningskultur
- Opleve lyst til fortsat at dyrke sporten efter efterskoleopholdet
- Lære at følge fælles regler
- Forbedre deres fysiske form uanset udgangspunkt

Indhold

Badmintonundervisningen finder sted i skolens hal og tager primært udgangspunkt i spillets kompleksitet. Der arbejdes med såvel det tekniske, det taktiske samt det fysiske element af spillet. Den fysiske træning vægtes højt. Teoretisk arbejdes med emner som anatomi, fysiologi, idrætspsykologi og skadesoplysning.

Lærere: Camilla, Marianne, Flemming, Jakob og Søren

Musikvideo

Formål

Vi ønsker at give eleverne praktisk erfaring med digital redigering af lyd og levende billeder, således at de kan færdiggøre en mindre videoproduktion.

Mål

Eleverne skal:

- Have kendskab til forskellige overgange og effekter
- Have kendskab til forskellige klippeteknikker

- Kunne arbejde hensigtsmæssigt med synkronisering

Indhold

Eleverne planlægger små produktioner ved hjælp af idéudvikling og storyboards. De introduceres desuden til forskellige begreber, klippeteknikker og effekter. Der er mulighed for at arbejde med en række forskellige programmer til videoredigering på både computer og tablet.

Lærere: Anders, Marie og Jakob

Kor

Formål

Vi ønsker at undervise eleverne i et bredt repertoire af sange til brug ved forskellige arrangementer på skolen. Eleverne skal kunne indgå i et forpligtende, kreativt fællesskab og kunne vise forståelse for andres forskelligheder.

Mål

Eleverne skal:

- Kunne følge en fælles melodi og puls
- Huske teksten
- Følge med i arrangementet
- Arbejde på at holde sin egen stemme, når andre synger noget andet
- Kunne udvise forståelse for hinandens forskelligheder

Indhold

Eleverne arbejder med forskellige sange og arrangementer alt efter årstid. Vi bestræber os på, at eleverne oplever medindflydelse ift. valg af materiale, da det er styrkende for deres motivation og lyst til faget. I det omfang, det er muligt, optræder holdet ved diverse arrangementer på skolen.

Lærere: Marie, Jakob og Jakob

Internationalt Samarbejde

Formål

Vi ønsker at eleverne bliver aktive medspillere i et demokratisk samfund, og at de lærer at forholde sig til den verden, som de er en del af. Herudover vægtes det, at eleverne tilegner sig konkret viden om såvel nationale som internationale forhold.

Mål

Eleverne skal:

- Blive i stand til at læse, forstå og debattere aktuelle nyheder
- Erhverve forståelse af og tolerance overfor andre kulturer
- Tilegne sig færdigheder i at kommunikere med andre kulturer via relevante elektroniske medier

- Arbejde hen imod at bruge engelsk som et aktivt kommunikationsredskab
- Sættes i stand til at søge information på nettet på en kritisk og hensigtsmæssig måde
- Opnå viden om demokrati og andre styreformer samt indsigt i de grundlæggende værdier for det samfund, vi er en del af

Indhold

I undervisningen arbejdes der hen imod at eleverne lærer at bruge de elektroniske medier til kommunikation med linjens internationale samarbejdsskoler for derigennem at opnå indsigt i andre kulturer. Det vægtes, at eleverne bliver i stand til selvstændigt at opsøge og formidle viden om de enkelte samarbejdslande. Eleverne opnår gennem det løbende projektarbejde et grundlæggende kendskab til brug af internettet som kommunikationsmiddel. Der arbejdes med aktuelle samfundsforhold gennem nyhedslæsning på nettet. Nyhederne debatteres efterfølgende - dels med henblik på at styrke elevernes argumentationsevne og dels for at træne dem i at se en sag fra flere forskellige sider. Nyhedslæsningen har derudover til formål at sætte fokus på samfundsforhold i samarbejdslandene.

Lærere: Lorenz og Sidsel

Viden om Verden

Formål

Vi ønsker, at eleverne får viden om verdensdele, herunder kultur og samfundsforhold i de forskellige verdensdele samtidig med, at de tilegner sig konkret viden om såvel nationale som internationale forhold.

Mål

Eleverne skal:

- Opnå kendskab til de forskellige verdensdele
- Opnå forståelse for forskellige kulturelle forhold
- Sættes i stand til at søge information på nettet på en kritisk og hensigtsmæssig måde
- Sættes i stand til at fordybe sig i et selvvalgt projekt indenfor et godkendt emne
- Sættes i stand til at fremlægge der selvvalgte projekt

Indhold

Det vægtes, at eleverne bliver i stand til selvstændigt at opsøge og formidle viden om forskellige lande. Eleverne opnår gennem det løbende projektarbejde et grundlæggende kendskab til brug af internettet som kommunikationsmiddel. Der arbejdes med aktuelle samfundsforhold gennem nyhedslæsning på nettet. Nyhederne debatteres efterfølgende - dels med henblik på at styrke elevernes argumentationsevne og dels for at træne dem i at se en sag fra flere forskellige sider. Nyhedslæsningen har derudover til formål at sætte fokus på samfundsforhold i de lande, der arbejdes med.

Lærere: Lorenz og Sidsel

Tegning

Formål

Vi ønsker at styrke elevernes grundlæggende tegnefærdigheder og give dem mere mod på at udtrykke sig kreativt i almindelighed. Den enkelte skal opleve glæden ved at skabe, udtrykke sans- og fantasioplevelser samt inspirere fællesskabet på holdet. Gennem forskellige materialer, værktøjer og teknikker vil vi udvikle elevernes kreativitet og skabe grobund for en sund fritidsinteresse.

Mål

Eleverne skal:

- Opnå kendskab til forskellige redskaber og deres anvendelse
- Opnå kendskab til og øvelse i forskellige tegneteknikker
- Få mod på at udtrykke sig kreativt uden at være angst for at fejle

Indhold

Valgfaget Tegning er for alle – også dem, der ikke har forhåndskendskab til faget. I begyndelsen øves eleverne i teknikker – fx blindtegning, lyntegning, tegning med prikker – som styrker en umiddelbar, ureflekteret indsats ved at flytte fokus fra resultat til proces. Senere i forløbet tegnes der efter model eller opstilling. Der vil desuden være tid til fri tegning, hvor eleverne selv bestemmer motiv og teknik. Eleverne trænes i at se og tegne motivets konturer, fylde og teksturer gennem forskellige teknikker og redskaber.

Lærer: Anders

Cykeltur

Formål

Vi ønsker at udvikle elevernes fysiske velvære i samspil med andre unge. De gives en forståelse for, hvorledes man på en hensigtsmæssig måde færdes i såvel trafik som natur. Desuden oplever de glæden ved at kunne vedligeholde og kontrollere det redskab, en cykel er. På det sociale plan har valgfaget til formål at udvikle elevernes tolerance og forståelse for andre mennesker.

Mål

Eleverne skal:

- Opnå fysisk velvære og overskud ved at være aktive på motionsplan
- Kunne acceptere og indgå i et positivt samspil med andre mennesker – uanset baggrund
- Øve og forstå færdselsregler samt trafikens kompleksitet
- Styrke sit selvværd gennem det at kunne håndtere og vedligeholde et redskab

Indhold

Lokalområdet har meget at byde på ift. natur, historie, kultur og arkitektur. Her er der fokus på samspillet mellem gode cykelruter, attraktive destinationer og spændende oplevelser.

Det vægtes, at eleverne oplever medbestemmelse ift. rutevalg, bliver mere selvtransporterende og får gode vaner på to hjul.

Lærere: Flemming, Tina, Marie og Camilla.

Hockey

Formål

Vi ønsker at styrke elevernes fysik og motorik. Eleverne lærer at være holdspillere og herved at arbejde sammen med andre. Ydermere giver faget også god motion.

Mål

Eleverne skal:

- Komme i bedre fysisk form
- Udvide empati ift. at samarbejde med andre omkring spillet
- Møde omklædte til den aftalte tid
- Have blik for holdet som helhed
- Finde glæde ved at dyrke motion sammen med andre

Indhold

Undervisningen finder primært sted i skolens hal. Den består dels af opvarmningsøvelser, teori samt spil i praksis. Eleverne vil få indsigt i vigtigheden af en grundig opvarmning, ligesom spillets regler vil blive gennemgået. Vi bestræber os på, at eleverne et vist niveau af medindflydelse.

Lærere: Flemming, Klaus, Camilla, Søren, Marianne og Gert.

Kreativ

Formål

Valgfaget Kreativ tager udgangspunkt i skolens værdigrundlag ”Udvikling, Fællesskab og Livsglæde”. Det er formålet, at eleverne får grundlæggende færdigheder i at udtrykke sig kreativt gennem forskellige udtryksformer. Den enkelte skal opleve glæden ved at skabe, udtrykke sans- og fantasioplevelser samt inspirere fællesskabet på holdet. Gennem forskellige materialer, værktøjer og teknikker vil vi udvikle elevernes kreativitet.

Mål

Eleverne skal:

- Have fokus på at bevare koncentrationen ved aktiviteterne
- Have fokus på at bevare sit engagement i den enkelte opgave
- Udvide ansvar ift. oprydning ved undervisningens ophør
- Opnå glæde ved at skabe noget kreativt i samvær med andre
- Have styrket deres viden til selvstændig stillingtagen ift. valg af projekt samt undervejs i opgaven

Indhold

Undervisningen tager afsæt i den enkelte elevs interesser og faglige udgangspunkt. Eksempler på projekter kunne være mindre håndarbejdsopgaver, perler, maleri, tegning, fotografi mm. Kun fantasien sætter grænser. Der vil blive introduceret en række forskellige materialer og teknikker. Eleverne vil opleve at skulle tage selvstændigt stilling til opgavens art samt diverse beslutninger undervejs i processen.

Lærere: Marie, Anders, Lone og Kristine

X-gym

Formål

Vi bestræber os på at eleverne opnår glæde ved at bruge deres krop fysisk. Eleverne skal udvikle motoriske og fysiske kompetencer gennem boldspil, leg og bevægelse.

Mål

Eleverne skal:

- Forbedre deres grundform
- Opnå bevidsthed om vigtigheden af skadeforebyggelse
- Opnå indsigt i og erfaring med X-gym
- Have øget deres kropsbevidsthed gennem forskellige træningsformer
- Have skabt refleksion og perspektiv på egen træning og tilgangen hertil
- Have skabt større bevægelsesglæde ved at opleve holdtræningens mange muligheder
- Få en oplevelse af at dyrke idræt som en del af et større fællesskab

Indhold

Undervisningen indeholder en praktisk del, som underbygges med relevante teoretiske indslag. Omdrejningspunktet er i store overskrifter muskeltræning (udholdenhed og styrketræning), konditionstræning (aerob- og anaerob-træning) koordinationstræning (stabilitets-, balance- og coretræning) samt smidighedstræning. Der vil være forskellige former for opvarmning, hvor sammenhold og fællesskab er i fokus. Udover de allerede nævnte træningsformer vil der være anden fysisk træning som f.eks. outdoor fitness/skovfitness, hvor naturens muligheder sættes i spil og streetfitness/calisthenics i gademiljøet. Holdet vil herudover arbejde målrettet med skitræning som optakt til efterskolens årlige skitur.

Lærere: Camilla, Marianne og Klaus

Teatersport

Formål

Formålet med valgfaget er i første omgang at være sammen med andre mennesker på en festlig og tæt måde. Herudover lærer eleverne at samarbejde og sige ja til såvel sig selv som til andre efter devisen "Du er som du er – få det bedste ud af det!"

Mål

Eleverne skal:

- Acceptere hvad der kommer uden i første omgang at skulle vurdere og analysere alting
- Få brugbare værktøjer ift. at forebygge f.eks. præstationsangst og selvcensur
- Lære at samarbejde og udveksle idéer med andre
- Lære at respektere og acceptere andre trods diverse forskelligheder
- Lære at skabe historier sammen med andre

Indhold

Teatersport er træning i at samarbejde med andre, så man får det bedst mulige ud af hinanden. Vi stimulerer fantasien, kreativiteten og spontaniteten. Teatersport er en blanding af sport og teater. Det handler om at improvisere for sammen at skabe historier.

Lærere: Marie og Jakob

Høvdingebold

Formål

Formålet med valgfaget er at udvikle elevernes fysiske velvære i samspil med jævnaldrende.

Mål

Eleverne skal:

- Have kendskab til spillets regler
- Opnå glæde ved at være fysisk aktiv i samspil med jævnaldrende
- Acceptere og respektere med- og modspillere trods diverse forskelligheder
- Opnå en oplevelse og forståelse af, at det er ok både at tabe og vinde

Indhold

Eleverne gives en forståelse for spillets kompleksitet og regelsæt. Der arbejdes med fair play og det at agere som en god kammerat – også når adrenalinen suser i kroppen. Der arbejdes i skoleårets sidste halvdel frem mod deltagelse i den årlige høvdingeboldturnering på Klintebjerg Festival.

Lærere: Marianne, Søren og Klaus

Boldspil

Formål

Formålet med valgfaget er, at eleverne gennem forskellige boldspil gør sig personlige erfaringer i samspil og modspil med andre. De skal lære at lege og tænke boldspil, men samtidig lære at kæmpe og give så meget af sig selv som muligt. Det vægtes, at eleverne får følelsen af, at egen indsats betyder noget ift. holdets samlede indsats.

Mål

Eleverne skal:

- Lære at samarbejde med andre og have forståelse for, at holdets samlede indsats afhænger af de enkelte medspillere
- Opnå større udholdenhed
- Opøve tekniske og taktiske færdigheder
- Føle glæde ved at spille på motionsplan
- Føle glæden ved at indgå i et forpligtende fællesskab
- Acceptere forskelligheder, styrker og begrænsninger hos sig selv og de øvrige elever på holdet

Indhold

Undervisningen tager udgangspunkt i såvel spil som træningsøvelser. Eleverne stifter bekendtskab med diverse slagboldspil, andre boldspil samt lege. Der varmes op med relevante øvelser til de enkelte boldspil, ligesom der efter hver lektion strækkes ud. Der varieres mellem holdspil og individuelle spil og mellem konkurrence og leg.

Lærere: Marianne, Søren, Line og Klaus

Hip-Hop

Formål

Vi bestræber os på, at eleverne oplever glæde ved dans og bevægelse for herigennem at udvikle kropsbevidsthed og forståelse for forskellige danse- og bevægelsesudtryk. Det er lysten, der skal drive værket, og vi vil understøtte elevernes glæde ved bevægelse og udvide deres muligheder og kompetencer inden for området.

Mål

Eleverne skal:

- Arbejde med koreografi
- Arbejde med at styrke deres musikforståelse
- Arbejde på at styrke egen kreativitet
- Finde glæde ved at danse/bevæge sig sammen med andre
- Øge deres kropsbevidsthed

Indhold

HipHop er et socialt fag, hvor eleverne kommer hinanden i møde gennem rytme, dans og bevægelse under hensyntagen til vidt forskellige udgangspunkter. Faget favner bredt, og der vil blive undervist i mange forskellige genrer inden for alt fra streetdance til breakdance. Undervisningen omfatter aktiviteter, hvor eleverne eksperimenterer med egne dansesekvenser og – øvelser. Derigennem udvikler eleverne deres kendskab til koreografi, musikforståelse samt egen kreativitet.

Lærere: Line og Camilla

Fiskeri

Formål

Vi ønsker at eleverne får kendskab til fangstmetoder og redskaber i tilknytning til forskellige fangststeder. De skal forholde sig til etik og moral samt opleve egen rolle og ansvar i samspil med naturens kredsløb. Eleverne skal opleve såvel glæden ved fællesskabet som egen fordybelse gennem det at fiske.

Mål

Eleverne skal:

- Have kendskab til forskellige fangstmetoder
- Have kendskab til forskellige redskaber og vedligeholdelsen af disse
- Opleve og forholde sig til lystfiskeriets etik og moral
- Opleve egen rolle og ansvar i samspil med naturen og dens kredsløb
- Have lyst til at færdes i naturen og bruge den på en bæredygtig måde
- Opleve glæde ved at fordybe sig i fiskeriet
- Opleve glæde ved at dyrke fiskeri sammen med andre

Indhold

Fiskeri er et praktisk valgfag, hvor teoretisk viden indlæres gennem praktiske aktiviteter. Der tages udgangspunkt i såvel kystfiskeri, havfiskeri samt ålefiskeri. Der arbejdes med fiskestangens og fiskehjulets funktion og vedligeholdelse, ligesom eleverne lærer kasteteknik i tilknytning til fiskevand og fang. Faget vil berøre vandmiljøundersøgelser for såvel ferskvand som saltvand. Der arbejdes med flora og fauna for ferskvands- og havvandsbiotoper.

Lærere: Flemming, Klaus og Gert

---

eSport

Formål

Vi ønsker at give eleverne mulighed for at beskæftige sig med eSport og snuse til fagets forskellige deldiscipliner. Det er hensigten, at eleverne lærer betydningen af hensigtsmæssig kommunikation i relation til et godt samarbejde. Desuden vil computerspillene blive brugt som afsæt til at tale om, hvad der kendetegner et godt lederskab.

Mål

Eleverne skal:

- Have indblik i vigtigheden i at holde sig i god fysisk form
- Have indblik i vigtigheden af sund kost og ernæring
- Have indblik i vigtigheden i at kunne indgå i et tæt samarbejde med andre
- Have indblik i vigtigheden i at kunne kommunikere klart, tydeligt og hensigtsmæssigt – også i pressede situationer
- Opleve at være en del af et forpligtende fællesskab med unge, der deler samme interesse

Indhold

Undervisningen vil dels tage udgangspunkt i selve spillet og de discipliner, der vægtes dér ift. samarbejde, kommunikation mm. Fokus vil dog ligeledes være på vigtigheden af en sund og hensigtsmæssig livstil.

Lærere: Jakob og Søren

Loop

Formål

Vi ønsker, at eleverne oplever glæde ved at holde sig i form, og at de føler sig som en del af et større fællesskab. Det er hensigten, at de også fremadrettet skal kunne se meningen i at have en aktiv livstil.

Mål

Eleverne skal kunne:

- Anvende de forskellige træningsmaskiner hensigtsmæssigt
- Gradvist forbedre deres fysiske udgangspunkt
- Acceptere forskelligheder, styrker og begrænsninger hos såvel sig selv som de øvrige elever
- Have øget deres kropsbevidsthed gennem forskellige træningsformer

Indhold

Træningen foregår som cirkeltræning i et lokalt fitnesscenter. Eleverne træner typisk 40 sekunder på hver maskine, hvorefter de skifter til en ny. Træningen gøres individuel - dels ved at indstille maskinerne på den ønskede belastning og dels ved den intensitet, øvelserne udføres med.

Lærere: Line, Gert og Klaus samt en ekstern instruktør, der introducerer i korrekt brug af de forskellige træningsmaskiner.

Tons og Tuml

Formål

Vi ønsker at skabe et særligt tilbud til de elever, der har svært ved at sidde stille og holde sig i ro. Det er hensigten, at de gennem leg og parkour-lignende øvelser skal opleve glæde ved at bruge deres krop og energi konstruktivt og opleve et forpligtende fællesskab med ligesindede.

Mål

Eleverne skal kunne:

- Deltage aktivt i de planlagte øvelser
- Have kendskab til korrekt brug af de forskellige redskaber i gymnastiksalen
- Bidrage med positiv energi til fællesskabet
- Vise hensyn til hinanden og forholde sig lyttende

Indhold

På Tons og Tuml giver vi den gas. Målgruppen er primært de fysiske elever, der har brug for at få afløb for

noget energi, men alle kan være med. Der arbejdes med diverse redskaber i gymnastiksalen, ligesom der vil indgå parkour-lignende aktiviteter som f.eks. spring- og faldøvelser. Eleverne oplever en høj grad af medbestemmelse, hvilket har til formål at styrke motivationen for og glæden ved at deltage.

Lærere: Flemming og Klaus

Dans

Formål

Vi ønsker at eleverne øger deres kropsbevidsthed og oplever glæde ved det at danse – uanset om det foregår solo, som par eller i grupper. Det er hensigten, at de gennem målrettet arbejde med koreografi og rytmik, får styrket deres koordinationsevne samtidig med, at de oplever glæde ved det at bevæge sig. Da der i dans er et stort element af samarbejde, indgår dette naturligvis som en stor del af den praktiske undervisning.

Mål

Eleverne skal kunne:

- Huske en øvet koreografi
- Følge musikkens takt til en øvet koreografi
- Følge musikkens takt til en ukendt koreografi
- Tage aktivt del i opvisninger – enten i form af dans eller praktiske opgaver
- Vise forståelse for, at ikke alle er på samme niveau
- Have et grundlæggende kendskab til forskellige dansegenrer

Indhold

Eleverne præsenteres for forskellige dansegenrer, herunder funk, hip/hop, disco, new age freestyle og klassisk pardans. De lærer om opbygningen af en samlet koreografi samt begrebet ”at danse i takt”. Herudover er det fokus på det at bruge sin krop og rytmik til forskellige typer musik – såvel solo som i en gruppe. Eleverne vil i mindre grupper blive introduceret til det at lave egen koreografi. Der vil to gange i løbet af valgfagsmodulet være mulighed for at deltage i en fælles opvisning – enten som danser eller ift. praktiske opgaver, opstilling, kostumer, sparring mm. Eleverne skal opleve, at der er plads til alle uanset kompetenceniveau og danseerfaring.

Lærer: Line

Aerodans

Formål

Vi ønsker at eleverne øger deres kropsbevidsthed og oplever glæde ved det at danse og bevæge sig. Det er hensigten, at eleverne via fagets aerobic-del får kombineret den traditionelle dansetræning med cardio-træning.

Mål

Eleverne skal kunne:

- Huske en velkendt koreografi
- Danse i takt
- Tage aktivt del i opvisninger – enten med dans eller diverse praktiske opgaver
- Møde rettidigt og omklædt
- Bestræbe sig på at presse sig selv en smule

Indhold

Aerodans er en blanding af dans og aerobic, således at der gennem koreograferede serier trænes ligeledes rytme, musisk sans og cardio træning. Aerodans er en motionsform, hvor eleverne i fælles takt til musik får sved på panden. Aerodans ligger i øvrigt tæt op ad valgfaget, Dans, og valgfagseleverne har mulighed for at deltage i de 2 opvisninger, som denne valgfagsperiode råder over.

Lærer: Line

Øvrig undervisning

Fortælling

Formål

At eleverne oplever fællesskab og samhørighed gennem fællessang, Fadervor og fortælling, og at de udvikler forståelse for deres tilknytning til historie, kultur, samfund og kristendom.

Mål

Eleverne skal gennem sang og fortælling:

- Opøves i opmærksomhed
- Udvikler deres forestillingsevne/abstraktionsevne, indlevelsessevne og fantasi
- Tilegner sig kundskab i fagområderne historie og kristendom
- Skaber sig et tilknytningsforhold til den danske historie og kulturarv
- Skaber sig et tilknytningsforhold til verdenshistorien og til det internationale samfund
- Skaber sig et tilknytningsforhold til kristendommen og den europæiske idéhistorie
- Får indsigt i verdensreligionerne og respekt for andre menneskers trosforhold
- Får forståelse for religionens betydning for menneskets vilkår gennem tiderne
- Forstår at forholde sig nuanceret og kritisk til kildemateriale, historie og religion

Indhold

Morgensange, salmer, historiske sange, fædrelandssange, efterskolesange, pop- og rocksange, Fadervor, fortælling, musik, billeder og andre virkemidler, som understøtter fortællingen.

Lærere: Lorenz, Jakob og Jakob er ansvarlige for musik, sang og Fadervor. Alle andre lærere er på skift ansvarlige for fortællingen.

Livsparat

Formål

Livsparat er et unikt program, der kombinerer de timeløse fag og den understøttende undervisning og dermed sikrer elevernes alsidige udvikling. Der tages udgangspunkt i praktisk fleksibelt materiale og fysiske øvelser. Livsparat er funderet i den positive psykologi og tager derfor afsæt i den ressourceorienterede pædagogiske tilgang.

Mål

At eleverne:

- Lærer om de universelle styrker, alle mennesker har, med fokus på egne topstyrker.
- Lærer at evaluere egne præstationer og reflektere over sig selv samt egne tanker og handlinger i et ressourceperspektiv.
- Lærer at sætte ord på deres grundværdier samt se egne valg og adfærd i relation til disse.
- Lærer metoder til at tage ansvar for egen adfærd.
- Lærer om fællesskabet og det at turde være sig selv i fællesskabet.
- Lærer at synliggøre egne mål og bryde dem ned i delmål.
- Lærer at færdes sikkert og ansvarsfuldt i trafikken.
- Lærer at give livreddende førstehjælp ved tilskadekomst i trafikken.
- Lærer at fremme egen og andres sundhed og trivsel med udgangspunkt i demokrati og rettigheder.
- Lærer at vurdere normer og rettigheder for krop, køn og seksualitet i et samfundsmæssigt perspektiv.
- Lærer at træffe karrierevalg på baggrund af egne ønsker og forudsætninger.
- Lærer at vurdere sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder.
- Lærer at kommunikere og håndtere konflikter hensigtsmæssigt

Indhold

Undervisningens teoretiske udgangspunkt er den positive psykologi og den kognitive psykologi kombineret med en fænomenologisk tilgang til det at arbejde med elevernes ressourcer, potentiale og muligheder. Det er grundlæggende for programmet, at de unge erfarer både at have deres sind og krop med i processen. Undervisningen består af øvelser, der omsætter den forskningsbaserede, teoretiske viden til konkret pædagogisk praksis. Programmet er bygget op omkring de personlige karakterstyrker. Igennem de øvrige temaer, vil vi hele tiden referere tilbage til det indledende styrkearbejde.

Organisering

Eleverne modtager undervisning i kontaktgrupperne. Det er intentionen, at det trygge fællesskab med nære voksne, skal styrke elevernes engagement i undervisningen og på bedst mulig måde understøtte deres personlige udvikling.

Lærere: Dorthe, Kristine, Jakob, Jakob, Lone, Peter, Flemming, Tina, Marie, Anders, Marianne, Jakob, Camilla og Søren.

Idræt

Formål

Vi ønsker, at eleverne oplever glæden ved sport og idræt. Målet er, at indføre dem i en aktiv og sund livsstil, for derigennem at opbygge deres selvtillid.

Mål

Gennem undervisningen skal eleverne:

- Lære nødvendigheden af opvarmning og den praktiske udførelse af øvelserne
- Lære om forskellige idrætsgrene og de tilhørende teknikker
- Forbedre deres motorik, balance og kropslige styrke
- Opbygge en god fysisk form
- Motiveres til at dyrke idræt og styrke kroppen i deres fritid
- Motiveres til en sund livsstil
- Lære at samarbejde i forskellige holdidrætsgrene
- Opleve sammenhold i idræt
- Lære at konkurrere
- Opøves i fairplay og en god sportsånd

Indhold

Idrætsundervisningen omfatter blandt andet:

- Klatring
- Petanque
- Zumba
- Morgenmotion
- Vinterbadning
- Blandet idræt
- Boldspil
- Forhindringsbane
- Counterstrike live

og andre aktiviteter, der lever op til fagets formål, og som har til hensigt at gøre undervisningen vedkommende og interessant for skolens elevgruppe.

Lærere: Line, Gert, Søren, Dorthe, Klaus, Camilla, Maria og Marianne

---

Svømning

Formål

Vi ønsker at stimulere eleverne til en sund livsstil, og at de oplever glæde ved at bevæge sig og indarbejder gode og sunde motionsvaner. Vi ønsker, at eleverne oplever et sjovt og berigende fællesskab omkring fysisk udfoldelse.

Mål

Det er at eleverne opnår kropslig kompetence og evne til at:

- Beherske og vedligeholde egen krop
- Reflektere ud fra oplevelser med egen krop
- Udtrykke og erkende gennem kroppen

Eleverne skal desuden opnå faglig læringskompetence og evne til at:

- Kende "spillereglerne" for brug og ophold i svømmehal
- Forbedre sin kondition og udholdenhed
- Udforske og udvide grænserne for egen formåen
- Udvikle og forfine svømmeteknik og vendinger
- Lære at udvise omtanke og respekt for vandet
- Få indsigt i kroppens forbrænding af sukker og fedt
- Lære at udføre udstrækningsøvelser

Indhold

Undervisningen indeholder aktiviteter som kombinerer følelser, overvejelser, eftertænksomhed, fantasi, oplevelser og færdigheder. Vi ser ikke svømning som udelukkende et sundhedsfag, men i lige så høj grad, som et dannelsesfag. Vandaktiviteterne inkluderer diverse lege, svømmeindlæring, svømning, bjærgning og sikkerhed i vand og anvendelse af forskellige redskaber i vandet.

Organisering

Undervisningen finder sted i den lokale svømmehal.

Lærere: Livredder og svømmelærer i svømmehallen samt Gert og Lilian

---

Introdage

Formål

Vi ønsker, at eleverne får en god og konstruktiv start med hinanden. Vi ønsker at introducere eleverne til skolen, efterskolelivet og lokalområdet.

Mål

Eleverne skal:

- Udvikle deres kendskab til skolen og lokalområdet
- Opbygge tryghed og tillid til skolen, lærerne og kammeraterne
- Blive fortrolige med skolens dagsrytme og husregler

Organisering

Undervisningen er tilrettelagt med udgangspunkt i kontaktgruppen. Der undervises i lokalhistorie og skolens historie. Der indgår psykologiske temaer, der behandler begreber som gruppeudvikling og beslægtede emner. Eleverne involveres i aktiviteterne, som de skal planlægge og afvikle.

De sidste to dage af introugen foregår undervisningen på linjeniveau under en travetur på forskellige vandreruter på Djursland og med overnatning i telt, hytte eller shelter.

Lærere: Alle linje- og kontaktlærere

Naturvidenskabelig uge

Formål

Vi ønsker at undervisningen skal skabe en forståelse for den naturvidenskabelige arbejdsmåde, og at eleverne får interesse for fagområdet, så de gennem en meningsfuld og spændende undervisning får lyst til at tilegne sig mere viden. Derudover ønsker vi, at eleverne gennem projektarbejdsformen udvikler deres samarbejdsevner, og at de udvikler selvstændighed og initiativ i forhold til egen læring.

Vi ønsker, at eleverne får indsigt i det naturvidenskabelige fagområde, ved at sætte faget ind i en praktisk og konkret sammenhæng, som f.eks. hvordan naturvidenskabelige opdagelser har medført teknologiske og medicinske fremskridt. Vi ønsker, at eleverne får indsigt i enkelte overordnede emner inden for fagområderne i biologi, geografi, fysik og kemi, og at de får en basal viden om fysikkens grundregler.

Mål

Der opsættes specifikke mål for de naturvidenskabelige uger, men faget afgrænses af følgende læringsmål:

- At eleverne tilegner sig faktuel viden om fysikkens grundregler
- At eleverne lærer at føre enkle beviser i simple forsøg
- At eleverne tilegner sig en dybere viden og indsigt i et udvalgt tema for emneugen som f.eks. energi
- At eleven tilegner sig faktuel viden om lande, verdensdele, verdenshave, folkeslag, sprog, klima, bjerge, floder, infrastruktur, klodens opbygning, råmaterialer, bysamfund og landsamfund
- At eleven får indsigt i menneskets livsvilkår i de forskellige samfund og kulturer
- At eleven tilegner sig faktuel viden om kredsløb i naturen, forskellige typer organismer, celler og deres funktion
- At eleven tilegner sig faktuel viden om insekter, fisk, dyr, fødekæder, planter og fotosyntese
- At eleven får indsigt i menneskets samspil med naturen og afhængighed deraf
- At eleven forbedrer sin evne til at udvikle egne ideer og til at arbejde efter disse ideer

Indhold og organisering

Det overordnede tema for ugen fastlægges i lærerkollegiet nogle uger før. Eleverne inddeles enten i grupper på tværs af deres sædvanlige undervisningshold eller deltager undervisningen på linjeholdet alt efter, hvad der giver bedst mening i forhold til det valgte tema.

Lærere: Dorthe, Kristine, Peter, Lone, Hanne, Jakob, Tina, Marianne, Klaus, Jakob, Camilla, Flemming, Camilla og Jakob samt evt. eksterne undervisere/foredragsholdere

Førstehjælpsuge

Formål

Vi ønsker, at eleverne opnår en basisviden omkring førstehjælp. Der henvises til Dansk Røde Kors' kursusbeskrivelse.

Mål

Eleverne skal blandt andet opnå kendskab til:

- Livgivende førstehjælp
- Kunstigt åndedræt
- Hjertemassage

Indhold og organisering

Undervisningen finder sted på såvel efterskolen som eksternt alt efter behov. Der henvises til Dansk Røde Kors' kursusbeskrivelse.

Lærere: Dorthe, Kristine, Peter, Lone, Jakob, Tina, Marianne, Klaus, Jakob, Camilla, Flemming, Camilla og Jakob samt evt. eksterne undervisere/foredragsholdere

---

Medborgerskabsuge

Formål

Vi ønsker, at eleverne får indsigt i og forståelse for demokrati, dannelse og medborgerskab. Det er desuden formålet at udfordre dem gennem livsoplysning samt folkelig oplysning.

Mål

- Eleverne skal udvikle sig i retning af livsduelighed
- Eleverne skal udvikle sig til værdige mennesker af krop og ånd, som det udtrykkes i et personligt liv
- Eleverne skal udvikle forståelse for og respekt for menneskers kvaliteter på trods af forskelligheder

Indhold og organisering

Der undervises i dannelse og medborgerskab i de to uger af skoleåret, hvor halvdelen af skolens elever er på enten storbytur eller skitur. Det overordnede tema for ugen fastlægges i lærerkollegiet nogle uger før. Eleverne inddeles enten i grupper på tværs af deres sædvanlige undervisningshold eller deltager undervisningen på linjeholdet alt efter, hvad der giver bedst mening i forhold til det valgte tema.

Lærere: Dorthe, Kristine, Peter, Lone, Jakob, Tina, Marianne, Klaus, Jakob, Camilla, Flemming, Camilla og Jakob samt evt. eksterne undervisere/foredragsholdere

Tur til Djurs Sommerland

Formål

Vi ønsker, at eleverne med udgangspunkt i et fælles tredje ved skoleårets begyndelse bliver rystet sammen og oplever at være en del af et fællesskab.

Mål

- Eleverne rystes sammen og danner relationer på tværs af årgange og geografiske skel
- Eleverne oplever at være en del af et større fællesskab med udgangspunkt i et fælles tredje, der kan være med til at gøre konversationen mere uformel og flydende
- Eleverne lærer en mindre gruppe af skolens voksne at kende i en ikke-skolefaglig sammenhæng med henblik på at danne trygge relationer til disse

Indhold og organisering

Den fælles tur til Djurs Sommerland finder sted umiddelbart efter skoleårets begyndelse. De deltagende lærere vil i overvejende grad være ansatte, som eleverne ikke i forvejen har tilbragt tid med i forbindelse med introugen. Eleverne tager af sted fra morgenstunden og spiser fælles frokost i Djurs Sommerland.

Lærere: Helle, Jette, Line, Gert, Klaus og Mette

Etik- og moraluge

Formål

Vi ønsker at eleverne skal lære at forholde sig kritisk til forskellige holdninger og udtryk. De skal opnå indsigt i og forståelse for såvel eget som andre menneskers etiske regelsæt med henblik på at give dem de bedst mulige forudsætninger for at agere som aktive medborgere i det samfund, de er en del af.

Mål

- Eleverne skal lære at forholde sig kritisk
- Eleverne skal kende til forskellige etiske tilgange
- Eleverne skal kende til de forskellige religioner
- Eleverne skal opnå indsigt i og forståelse for eget samt andres etiske regelsæt

Indhold og organisering

Det overordnede tema for ugen fastlægges i lærerkollegiet nogle uger før. Eleverne inddeles enten i grupper på tværs af deres sædvanlige undervisningshold eller deltager undervisningen på linjeholdet alt efter, hvad der giver bedst mening i forhold til det valgte tema.

Lærere: Dorthe, Kristine, Peter, Lone, Jakob, Tina, Marianne, Jakob, Camilla, Flemming, Camilla og Jakob samt evt. eksterne undervisere/foredragsholdere

Lejrskole Christianslyst

Formål

Turen til Christianslyst i Sydslesvig har til formål at give eleverne indblik i de samfundsmæssige og historiske forhold, der gør sig gældende i grænselandet.

Mål

Eleverne skal:

- Have indsigt i de historiske og samfundsmæssige forhold i grænselandet
- Kende til eksistensen af henholdsvis danske og tyske mindretal
- Have perspektiv på deres eget liv og tilhørsforhold

Indhold og organisering

Eleverne forberedes på turen gennem morgenfortælling og billeder to uger før selve lejrskolen finder sted. Programmet varierer fra år til år, men indeholder typisk besøg i Frøslevlejren, tur til Dybbøl Banke, Ejderdæmningen og slusen, besøg på Dannevirke, kanalrundfart i Frederiksstad, Husum by og havn, besøg på Nolde-museet samt byvandring i Slesvig.

Lærere: Gert, Sidsel, Lorenz, Klaus og Poul

Lejrskole Klintebjerg

Formål

Vi ønsker at eleverne opnår glæde ved at deltage i større fællesskaber, at de selv får mod og lyst til at opsoge andre fællesskaber og dermed får et aktivt ungdomsliv.

Klintebjerg Festival er arrangeret af 12 specialefterskoler og har til formål at udvikle elevernes almene og personlige færdigheder i et positivt og kreativt festivalmiljø.

Organisering

Forud for festivalen indøver eleverne forskellige kunstneriske indslag og fremstiller forskelligt sceneudstyr og lignende. Elevernes forberedelser er altafgørende for festivalens indhold, og den massive elevinddragelse er med til at skabe ejerskab og forventning. Vi ønsker, at eleverne får en positiv oplevelse med at skabe noget stort sammen med andre, ligesom de lærer, at de har et medansvar for at projektet lykkes. På indholdssiden handler festivalen om musik, teater og andre former for scenekunst, som eleverne har fantasi til at udvikle og fremføre. Undervisningen skal bibringe eleverne erfaringer med de forskellige kunstneriske stilarter, men i endnu højere grad give dem et større personligt mod til at præstere. Gennem undervisningen skal eleverne lære at samarbejde om det fælles projekt, så både praktiske og kunstneriske opgaver fører til et godt resultat.

Lærere: Kristine, Dorthe, Anders, Marie, Gert, Jens, Jakob, Lone, Marianne, Jakob, Søren og Peter

Udlandstur/skitur

Formål

Vi ønsker at introducere eleverne for et andet land, og udlandsrejsen skal give eleven perspektiv på deres eget liv og tilhørsforhold. Ud over det dannende og livsoplysende aspekt har udlandsrejsen også sigte på den folkelige oplysning, hvor formålet er at bidrage til elevens almene og praktiske viden om at begå sig med hinanden og med andre mennesker på en rejse og om, hvordan man klarer sig bedre på egen hånd.

Vi ønsker endvidere med skituren at give eleverne mulighed for at prøve egne grænser for fysisk formåen af, samt at eleverne får mulighed for at stifte bekendtskab med et bjerglandskab og de udfordringer, det stiller til fysikken.

Organisering

Eleverne får mulighed for at vælge, hvilken tur de ønsker at deltage i – dette for at sikre den enkelte elevs motivation for deltagelse heri.

Begge ture vil blive planlagt således, at de har karakter af en busferie/skitur, som eleverne også fremadrettet i tilværelsen vil have mulighed for selvstændigt på lignende vis at kunne opleve på egen hånd. Eleverne skal undervejs på turen lære at følge rejselederens anvisninger og holde styr på bagage og andre ejendele. Rejsen er en del af elevernes undervisning før, under og efter turen. Skituren er desuden en udvidelse af skolens tilbud i idrætsfaget.

Lærere: Gert, Kristine, Klaus, Mads, Marianne, Peter, Jakob og Dorthe

---

Morgenmotion

Formål

Vi ønsker at gøre bevægelse og motion til en del af skolens hverdag for derigennem at opøve eleverne i sunde vaner og lade dem opleve glæden ved at kunne bruge deres krop.

Organisering

Eleverne går hver morgen en tur på 2 kilometer. En del elever vælger at cykle eller løbe en længere rute på 6 km. Halvvejs på ruten afkrydses de af en lærer. Eleverne kan selv vælge, hvem de følges med, og har selv ansvar for at nå ud til læreren til rette tid.

Tidspunkt

Hver morgen i tidsrummet 7.15 – 7.45.

Lærere: Poul, Lillian og Niels-Arne

Nyheder

Formål

Vi ønsker, at eleverne får kendskab til de ting, der foregår i verden omkring dem. Målet er, at styrke deres selvstændige stillingtagen og dermed give dem det bedst tænkelige fundament for at blive oplyste borgere i et demokratisk samfund.

Organisering

Eleverne ser nyheder i skolens spisesal hver morgen mellem 8.15 og 8.35. De vigtigste/mest relevante historier diskuteres efterfølgende og sættes ind i en for eleverne relevant kontekst med de voksne som ordstyrere og tovholdere.

Lærere: Dorthe, Anders, Marie, Kristine, Jakob, Klaus, Jakob, Flemming, Jakob, Marianne, Peter, Lone, Jakob, Camilla og Tina.

Præsentation

Formål

Vi ønsker, at eleverne bliver trygge ved at optræde, fortælle og fremlægge over for den øvrige elevgruppe. Eleverne skal herigennem opleve bekræftelse, så de tror på egne evner og udvikler frimodighed og selvtillid. Vi ønsker, at de oplever glæden og fællesskabet gennem sang, og at netop fællesskabsfølelsen skal medvirke til at gøre dem mere trygge.

Mål

Det er målet at eleverne:

- Lærer at disponere og tilrettelægge en fremstilling
- Udvikler selvtillid og lærer at tale til en forsamling
- Udvikler deres evne til at lytte til andres fortælling og stille relevante spørgsmål

Indhold

Eleverne vælger et tema eller et arbejde fra deres linje, som de fremlægger for de andre elever gennem fortælling, billeder, videooptagelser, drama og andre virkemidler. Linjerne har på skift ansvar for at afholde en præsentation. Oplægget begyndes og afsluttes med en fællessang.

Organisering

Præsentationen foregår i spisesalen med deltagelse af alle elever, alle kontakt- og musiklærere samt ledelsen.

Lærere: De forskellige linjelærere på skift

Praktik-undervisning

Formål

Vi ønsker at udfordre og stimulere hver enkelt elev inden for egne udviklingsmuligheder i erhvervsmæssig retning. Praktikundervisningen har til formål at bibringe eleverne praktisk viden og erfaring med

arbejdsmarkedsforhold under trygge rammer.

Undervisningen i køkkenpraktik skal sætte eleverne i stand til at:

- Håndtere almene principper i forbindelse med køkken- og personlig hygiejne
- Opbevare fødevarer korrekt
- Betjene køkkenmaskiner
- Forstå betydningen af vedligeholdelse, oprydning, rengøring og tøjvask
- Kunne tilrettelægge hensigtsmæssige arbejdsgange og –rutiner
- Indgå i forpligtende samarbejde med de øvrige køkkenpersonale
- Håndtere tidspres og arbejde med deadlines

Undervisningen i servicepraktik skal sætte eleverne i stand til at:

- Vælge og bruge værktøj, maskiner og andre tekniske hjælpemidler hensigtsmæssigt
- Kende og efterleve sikkerhedskrav for værktøjer og maskiner
- Afprøve forskellige materials muligheder og anvendelse
- Forholde sig til arbejdsmiljø i forbindelse med arbejdsprocesser
- Gennemføre et arbejdsforløb fra opgave over planlægning til udførelse – fortælle om arbejdsprocessen og vurdere et færdigt beløb

Mål

Undervisningens generelle mål er, at eleven:

- Lærer at overholde mødetider, forstå instruktioner samt udføre opgaver
- Lærer at indordne sig under de gældende forhold og rutiner på arbejdspladsen
- Får frimodighed til at sætte sit eget positive præg på arbejdsmiljøet
- Opøves i at samarbejde om et projekt, hvor alle er afhængige af, at aftaler og deadlines overholdes

Indhold og organisering

Undervisningen er organiseret omkring skolens køkkenleder og pedelfunktionen, og varetages af de respektive lærere, der er faguddannede inden for hhv. køkken og service. Dermed får praktikundervisningen karakter af en form for mesterlære. Eleverne modtager praktikundervisning op til 10 dage på et skoleår i de timer, hvor de ellers skulle have været til undervisning i linjefaget. Praktikundervisningen er et samarbejde mellem elev, linjefaglæreren, kontaktlæreren og mesterlæreren.

Lærere: Rikke og Niels-Arne

2.0 Samvær

Andre aktiviteter

Lektiehjælp

Formål

Vi ønsker at eleverne fastholdes i indlærte færdigheder og dagligt har mulighed for at træne allerede kendte

opgaver.

Mål

Hovedmålet er, at den enkelte elev arbejder med fra undervisningen i øvrigt kendte opgaver med henblik på træning af færdigheder inden for dansk, matematik og engelsk.

Indhold og organisering

Eleverne skal opholde sig på fællesarealerne. De vælger selv det materiale fra den sædvanlige dansk, matematik eller engelskundervisning, som de enten ønsker eller har fået besked om af faglærer at arbejde med.

Tidspunkt

Hver mandag-torsdag i tidsrummene 16.30-17.30 samt 19:00-20.30

Lærere: De lærere, der har vagt de pågældende dage

Aftenskole

Formål

Vi ønsker, at eleverne får et aktivt fritidsliv, og at de formår at fungere i frivillige fællesskaber.

Mål

Vi ønsker, at eleverne lærer at benytte sig af fritidstilbud, at de deltager aktivt og positivt i de frivillige fællesskaber, og at de tager medansvar for aktiviteterne.

Indhold og organisering

Fire gange årligt udskiftes aftenskoletilbuddene med nye. Eleverne kan vælge aftenskoleundervisning på mandage, tirsdage, onsdage og torsdage. Undervisningen foregår i tidsrummet kl. 19.00-20.30

Aftenskolefag:

Udbuddet af aftenskolefag varierer. Tidligere aftenskoler inkluderer blandt andet:

- Styrketræning
- Fodbold
- Livsstil
- Skating
- Digital kreativitet
- Band
- Kor
- Skydning
- Hockey
- Svømning
- Klatring
- Badminton

- Kreativt værksted
  - Bålhygge
  - Cykeltur
  - Lektiecafé
  - Konstruktion
  - Boldspil
  - Crossfit
  - Fiskeri
  - Dokumentar
  - Tøseklub
  - Høvdingebold
  - eSport
-

Weekendarrangementer

Formål

Vi ønsker, at eleverne oplever mulighederne i fællesskabet ved at tilbyde en weekendaktivitet, der inspirerer til kreativitet, udfoldelse, fantasi og legelyst.

Organisering

Inden eleverne beslutter, om de vil tilbringe den kommende weekend på efterskolen, fortæller lørdagsvagten, hvad weekendaktiviteten består i. Aktiviteten er obligatorisk, og eleverne skal således deltage, hvis de bliver på skolen.

Tidspunkt

Aktiviteten varer to til tre timer og ligger på et tidspunkt i løbet af lørdagen, som er passende for den pågældende aktivitet.

Eksempler på aktiviteter

- Eleverne cykler eller går sammen med den/de voksne til stranden og (vinter)bader
- Eleverne går en tur sammen med den/de voksne i lokalområdet
- Eleverne spiller sammen med den/de voksne høvdingebold, skumtennis eller lignende i skolens hal alt afhængig af elevantallet den pågældende weekend
- Eleverne har sammen med den/de voksne computerspilsweekend, hvor der i fællesskab spilles f.eks. Counterstrike, League of Legends etc.
- Eleverne kører sammen med den/de voksne en tur i lokalområdet i skolens bus. Her går man typisk en tur og spiser medbragt mad.
- Eleverne afholder sammen med den/de voksne turnering i f.eks. pool, bordtennis, UNO eller lignende.
- Eleverne holder sammen med den/de voksne Den Store Kagedyst og konkurrerer på bagning /dekoration af bagværk.

Lærer: Lørdagsvagten samt ekstra bemanning ved behov

Gallafest

Formål

Vi ønsker at skabe gode koncertoplevelser for eleverne, som kan være med til at skabe ekstra liv og glæde i huset. Vi ønsker, at eleverne skal lære at planlægge og gennemføre en fest. Vi ønsker, eleverne skal opleve at have fokus på at gøre noget ganske særligt ud af sig selv og se frem til en særlig begivenhed.

Organisering

Elevrådet og kontaktlæreren planlægger gallafesten i fællesskab. Alle lærere guider og rådgiver eleverne mht. påklædning, frisure, indkøb af tøj samt forbereder de elever, der har behov herfor, på, hvad der skal ske og skaber struktur for begivenheden.

Lærere: Dorthe, Kristine, Peter, Lone, Jakob, Tina, Marianne, Klaus, Jakob, Camilla, Flemming, Camilla og Jakob

---

Efterskolernes dag

Formål

Vi ønsker, at eleverne oplever et ejerskab i forhold til skolen og undervisningen, og dette formål fremmes bl.a. ved, at eleverne er med til at præsentere skolen og linjerne for interesserede gæster.

Organisering

Efterskolernes dag er en obligatorisk aktivitet for alle elever, der opholder sig på skolen den pågældende weekend. Alle linjer har lavet en udstilling som viser, hvad undervisningen på deres linje drejer sig om.

Lærere: Jette, Mads og Poul

Lanternefest

Formål

Vi ønsker, at eleverne oplever at være en del af en historisk og kulturel sammenhæng, og at de gennem samarbejde og udførelse af individuelle opgaver erfarer, at de udfylder en vigtig rolle, som resulterer i, at vi får en god fest for alle inviterede gæster.

Organisering

I tiden op til Mortensaften forbereder vi lanternefest på linjerne og i fritiden. Vi samarbejder med sognekirken omkring de praktiske forberedelser og indøvelse af individuelle opgaver. Alle borgere inviteres til lanterneoptog med fakler, sang og hornmusik. Herefter fortælles historien om Morten Bisp i skæret fra et stort bål. Skolebestyrelsen og personalets nærmeste familie inviteres til efterfølgende festmiddag på skolen.

Lærere: Jette, Jakob, Poul, Mads, Niels-Arne og sognepræsten samt vagtlærerne den pågældende aften.

Juleafslutning

Formål

Vi ønsker, at eleverne gennem dette arrangement oplever nogle af de traditioner, der er omkring julehøjtideligheden.

Organisering

Elever og lærere går i kirke om formiddagen, hvor eleverne fra Scenekunst-linjen optræder og der synges julesalmer samt høres julefortælling v/ sognepræsten. Arrangementet afsluttes med traditionel julemiddag på skolen. Elevernes forældre er inviteret til at deltage i arrangementet.

Lærere: Dorthe, Jakob, Jakob, Gert, Marie, Anders, Mads, Poul og Jette

---

Forældresamtaler

Formål

Vi ønsker at styrke forældresamarbejdet, og at eleverne oplever et samarbejde med familien omkring deres skolegang.

Organisering

Alle elever og forældre inviteres til minimum to skole-hjemsamtaler på efterskolen. Lærerne sørger for at indkalde til og afvikle skole-hjemsamtalen, mens forstanderen planlægger og afvikler det fælles program, som ofte vil bestå i et indlæg med relation til elevernes skolegang og efterfølgende debat.

Lærere: Alle ansatte deltager

Gammel elevdag

Formål

Vi ønsker, at eleverne oplever, at de er en del af skolens historie, og at skolen danner ramme om et fællesskab, der rækker ud over tiden som elev på skolen.

Organisering

Dagen tilrettelægges af lærerne, og de elever, der opholder sig på skolen denne weekend deltager i de planlagte aktiviteter på lige fod med gamle elever på besøg.

Lærere: Kristine og Dorthe.

3.0 Andet

Skolevejledning

Formål

Vi ønsker at yde en rådgivning og vejledning, der hjælper den enkelte elev bedst muligt videre i sit individuelle uddannelsesforløb.

Indhold og organisering

Alle elever har krav på en samtale med skolens vejleder, og de vil blive indkaldt til mindst én samtale i vejlederens kontortid. I starten af oktober har vejlederen i samarbejde med kontaktlæreren og forstanderen, på baggrund af en samtale med eleven, taget stilling til, hvorvidt eleven anbefales endnu et år på efterskolen. Såfremt skolen ikke anbefaler et år mere på efterskolen, vil vejlederen hurtigst muligt indkalde eleven til en ny samtale for at afklare elevens ønsker og afdække de forskellige muligheder.

I september har samtlige elever – uanset klassetrin – obligatorisk selvvalgt opgave, hvor eleven i samarbejde med kontaktlæreren, skolevejlederen pejer sig ind på fremtidsønsker i forhold til uddannelse. OSO-opgaven krydres med oplæg, besøg, praktik og brobygningsdage.

Skolen afholder fremtidssamtaler i oktober. Invitation med dagsorden udsendes i uge 35. Til fremtidsmødet inviteres foruden eleven, dennes forældre/værge, sagsbehandler og kurator. Fra skolen medvirker kontaktlæreren og en anden person fra skolens pædagogiske personale, f.eks. støtteperson, primærlærer, skolevejleder eller viceforstanderen eller forstanderen. Elevens uddannelsesforløb er på dagsordenen til fremtidsmødet, og skolen fremlægger sin anbefaling og eventuelt konkrete forslag, der ikke er ukendte for eleven og familien. På mødet diskuteres konkrete forslag og muligheder, og der tages beslutninger og laves klare aftaler. Skolen tager referat af fremtidsmødet, og referatet udsendes senest en uge efter mødets afholdelse til alle mødedeltagere.

En del af skolens vejledningstilbud er besøg på skoler og uddannelsessteder samt deltagelse i uddannelsesmesser for elever i skolens målgruppe. Vejlederen inviterer de elever, som skønnes at have et tilpas udbytte af et besøg på en skole eller en messe.

Efter fremtidsmøderne indkaldes elever, der anbefales endnu et år på efterskolen til en samtale hos vejlederen med henblik på en begyndende afklaring af det videre uddannelsesforløb.

Skolevejlederen opbevarer elevens uddannelsesplan, som efter skoleopholdet sendes til det lokale UU-center. Eleverne opbevarer selv deres uddannelsesbog, ligesom de selv bestemmer, om de vil medbringe bogen til samtaler og møder. Skolen anbefaler, at hjemmet kontakter vejlederen pr. e-mail.

Vejledere: Mads og Poul

Socialpædagogisk støtte

Udover almindelig støtte kan der ydes specialstøtte til elever med særlige behov. Omfanget og indsatsen af støtten aftales individuelt efter aftale med samarbejdspartnere. Der tages udgangspunkt i elevens særlige behov.

Ud fra ovenstående udfærdiges et skema, som anvendes til jævnligt at gennemgå de forskellige aktuelle områder med eleven. Derudaf kan vi løbende orientere holde os à jour med, hvordan eleven vurderer egen trivsel, om han/hun flytter sig i positiv retning, eller om der er områder, vi skal sætte mere ind overfor.

Støtten kan f.eks. dreje sig om konfliktløsningsmodeller, rådgivning og vejledning i ændring af adfærdsmønstre, bevidstgørelse af egen reaktionsmønster, støtte til etablering og udbygning af relationer, hjælp til strukturering af hverdagen (herunder medicinering), personlig hygiejne, rengøring og orden, tøjvask m.m.

Støttee arbejdet tager udgangspunkt i en anerkendende pædagogik og har særlig fokus på elevens ressourcer og udviklingspotentialer. Det pædagogiske arbejde udvikles løbende og justeres efter den enkelte elevs behov.

Ansvarlige: Støttelærere, vagtlærere og Jette

Forældresamarbejde

Formål

Skolen ønsker at sikre elevens ophold bedst muligt ved altid at opretholde en god og stabil kontakt til hjemmet. Skolen anser det gensidige tillidsforhold som altafgørende for et vellykket efterskoleophold.

Indhold og organisering

Allerede fra den første kontakt til skolen lægges der fra skolens side vægt på en grundig information om skolens hverdag, skema, struktur, undervisningsindhold, regler, forventninger til eleven og anden relevant information.

Når kommende elever og forældre i juni måned deltager i arrangementet for nye elever udleveres skoleskema, ferieplan, årsplan, kontaktgruppeliste og rejseplan, og kontaktgruppelæreren gennemgår dette med de nye forældre, ligesom læreren gennemgår og underskriver en elevkontrakt med eleven og familien. Elevkontrakten er en juridisk aftale mellem skolen og hjemmet, som specificerer regler, tilladelser og økonomiske aftaler i forbindelse med optagelsen.

I august måned udarbejder kontaktlæreren i samarbejde med den pædagogiske koordinator en individuel undervisningsplan på de kontaktelever, der modtager støtte jf. Efterskolelovens § 25 stk. 2. Den individuelle undervisningsplan består af en redegørelse af elevens faglige og sociale udviklingsniveau samt undervisningsmål og mål og tiltag for elevens sociale udvikling. Den individuelle undervisningsplan udsendes til familie, sagsbehandler og kurator/UU-vejleder. Planen evalueres afhængigt af fag mellem tre og fem gange i løbet af skoleåret.

De individuelle undervisningsplaner benyttes som udgangspunkt for skole-hjemsamtalerne (fremtidsmøder).

Skolen er hurtig til at underrette hjemmet i tilfælde af, at et efterskoleophold udvikler sig i en negativ retning, og skolen opfordrer ligeledes hjemmet til altid at underrette skolen om private forhold, der kan have indflydelse på elevens trivsel på efterskolen. Skolen søger altid en konstruktiv dialog med hjemmet, og ledelsen inddrages hurtigt i processen, såfremt der er problemer i samarbejdet. Skolen tilstræber også at give tilbagemeldinger ved en positiv udvikling i efterskoleopholdet.

Der er tillige udarbejdet en politik for forældresamarbejdet, som er en rettesnor og vejledning til kontaktlærer og forældre om rammerne for kontakt og samarbejde.

MOT

Formål

Vi ønsker gennem et systematisk arbejde med MOT-programmet at tage hånd om de udfordringer, man på en efterskole kan opleve i forhold til mobning og deraf følgende elevfracald. Målet er, at sikre et robust og trygt ungdomsmiljø gennem arbejdet med en helhedsmodel, der sikrer den fornødne kontinuitet. Eleverne skal have mod på at sige nej, så de siger ja til det, der er godt for den enkelte og fællesskabet.

Indhold og organisering

MOT er norsk og betyder mod. Der arbejdes med tre værdier:

1. Mod til at leve
2. Mod til at sige nej
3. Mod til at vise omsorg

Der er iværksat en række MOT-coaches blandt skolens lærere, der er ansvarlige for at sikre implementeringen af programmet på efterskolen. Læs mere om MOT på motdanmark.dk.

Tidspunkt og organisering

MOT-programmet består af otte dage med forskellige temaer fordelt over skoleåret. Undervisningen finder sted i det tidsrum, der normalt ville være linjeundervisning. For de konkrete datoer henvises til efterskolens aktivitetskalender.

Ansvarlige: Skolens uddannede MOT-coaches i samarbejde med de resterende lærere

---

Rengøring

Formål

Vi ønsker, at eleverne gennem deres efterskoleophold lærer at holde almindelig orden på deres værelse, og at de lærer at gøre rent. Formålet med denne struktur er, at eleverne tillægger sig nogle gode vaner, så de bliver i stand til at klare sig i egen bolig under værdige forhold.

Indhold og organisering

Ved rengøring skal eleverne vaske gulv/støvsuge, tørre støv af, rydde op i sit private skab samt gøre rent på toilet og bad. Elevernes rengøringspligter fremgår af et personligt skema, der hænger på hvert værelse. Rengøringslærerne hjælper eleverne med at gøre rent.

Tidspunkt og organisering

Tirsdag og torsdag eftermiddag.

På skift hjælper eleverne hinanden med oprydning af fællesområder på skolen hver aften kl. 21.30 samt rengøring af fællesområder på skolen søndag formiddag.

Ansvarlige: Alle kontakt- og vagtlærere efter planlagt skema.

Service

Formål

Vi ønsker, at eleverne får forståelse for de praktiske opgaver omkring måltider, og at de er med til at løse opgaven.

Indhold

En obligatorisk aktivitet for alle elever. Arbejdet består i borddækning, servering af maden på buffet og efterfølgende opvask.

Tidspunkt og organisering

Eleverne er på servicehold ca. en gang hver 14. dag i løbet af skoleåret. Bordgruppen på 6-8 elever og den ansvarlige lærer tilrettelægger serviceplanen, ophænges på tavlen.

Ansvarlige: Kontaktlærerne på skift samt køkkenpersonalet

Fællessang

Formål

Vi ønsker, at give eleverne oplevelsen af at være del af et fællesskab. Fællessangen er obligatorisk og har til formål at præsentere eleverne for et bredt udsnit af den danske sangskat. Sangene sættes i et historisk perspektiv, så eleverne får indblik i dansk historie og kultur.

Indhold

Vi vægter at eleverne stifter et positivt bekendtskab med den danske sangskat. Sangene repræsenterer et bredt udsnit og afhænger f.eks. af årstiden, evt. højtider eller diverse historiske begivenheder.

Tidspunkt og organisering

Fællessang finder sted dagligt i forbindelse med morgensamlingen fra 8.50-9.10 samt i forbindelse med skoleugens afslutning hver fredag eftermiddag. Herudover vil der være fællessang i forbindelse med diverse fester, afslutninger og arrangementer.

Ansvarlige: Alle lærere

Måltiderne

Formål

Vi ønsker, at eleverne lærer at spise sundt og varieret og bliver bevidste om at træffe sunde valg ift. madvaner. Det vægtes, at eleverne oplever de fælles måltider som et roligt og afstressende tidspunkt på dagen. Herudover er det vores mål at prioritere økologiske råvarer i stigende omfang. Der henvises til skolens kostpolitik.

Indhold

- Vi efterlever så vidt muligt ønsker fra eleverne, så længe de er i overensstemmelse med skolens kostprincipper
- Vi tager hensyn til de forskellige højtider
- Der tages hensyn til vegetarer og diæter, der skyldes allergi eller sygdom
- Det tilstræbes, at eleverne spiser det, der bliver serveret, og derved får en alsidig kost
- Vi serverer måltiderne til tiden i henhold til elevernes skema

Tidspunkt og organisering

Eleverne får serveret morgenmad, frokost samt aftensmad på efterskolen. De fælles måltider finder sted i skolens spisesal. Herudover bliver der serveret en formiddagssnack fra 10-10.20, en eftermiddagssnack klokken 15.15 samt aftente klokken 20.30. I linjetiden serveres der frugt klokken ca. klokken 11.

Ansvarlige: Alle lærere